

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 10. 12. 2013
Čj. ČTÚ-127 153/2013-609

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/3/12.2013-8,

trh č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě¹⁾ (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podniky s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniků s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje:

a) stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu následující subjekty podnikající v elektronických komunikacích:

Air Telecom a.s., Axfone s.r.o., BT Limited, organizační složka, CentroNet, a.s., COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., Dial Telecom, a.s., GTS Czech s.r.o., ha-vel internet s.r.o., IPEX a.s., J.S.tel s.r.o., MATERNA Communications a.s., MAXPROGRES, s.r.o., Nej TV a.s., NEW TELEKOM, spol. s r.o., RIO Media a.s., SMART Comp. a.s., Spinoco Czech Republic, a.s., Telco Pro Services, a.s., Telefónica Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., T-Systems Czech Republic a.s., UPC Česká republika, s.r.o., Vodafone Czech Republic a.s., xPhoNet CZ s.r.o., za200.cz obchod s.r.o.

¹ Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4.

- b) zrušit stanovení podniku s významnou tržní silou níže uvedeným subjektům podnikajícím v elektronických komunikacích:

CASABLANCA INT s.r.o., ČEZ ICT Services, a.s., Faster CZ, spol. s.r.o., MaRcom-Eko s.r.o., Volný, a.s., Unient Communications, a.s. a fyzické podnikající osobě Michal Najman.

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

(1) Úřad navrhuje uložit všem podnikům s významnou tržní silou uvedeným v článku 2 písm. a) následující povinnosti podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména
  1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
  2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména
  1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
  2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,
  3. Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost;
- d) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nápravné opatření podle písmene d) se navrhuje uložit pro případy ukončení volání na geografická účastnická čísla, negeografická účastnická čísla řady „910“ a telefonní čísla s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

(2) Nad rámec povinností podle odstavce 1 Úřad navrhuje uložit společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. podle § 51 odst. 5, písm. c) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy i povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby

1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Článek 4
Uplatnění regulace cen

Analýza prokázala, že na trhu by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysokých cen v neprospěch koncových uživatelů, pokud by u všech podniků s významnou tržní silou uvedených v článku 2 písm. a) nebyla uplatněna symetrická regulace ceny za službu terminace volání v pevném místě. Nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písmene a) až d) Zákona by nevedla sama o sobě k nápravě.

Článek 5
Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 17. prosince 2007 (2007/879/ES).

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1 Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

a) s platnými právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací, kterými jsou:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů;
- Vyhláška č. 228/2012 Sb., o stanovení kritérií pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací (dále jen „Vyhláška“);
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických informací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4 (dále jen „Opatření“).

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice

o univerzální službě“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací.

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise:

- Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací;
- Doporučení Komise 2007/879/ES ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („Doporučení o relevantních trzích“);
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406) („Vysvětlující memorandum“);
- Rozhodnutí Komise 2007/176/ES ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze, ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 11. července 2002 (2002/C165/03) („Pokyny Komise“);
- Doporučení Komise 2009/396/ES ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU („Doporučení komise o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU“).

1.2 Základní etapy analýzy relevantních trhů

Proces analýzy relevantních trhů probíhá ve čtyřech etapách:

a) test tří kritérií

Relevantní trhy pro účely ex ante regulace musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

- a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,
- b) trh v přiměřeném časovém období nesměřuje k účinné hospodářské soutěži,
- c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Cílem testu tří kritérií je určení, zda se jedná o relevantní trh s potenciální potřebou regulace ex ante.

Pokud je splněn test tří kritérií, Úřad provede další etapy analýzy.

Pokud není splněn test tří kritérií, nelze trh považovat za relevantní. Uplatnění regulace ex ante není možné a Úřad na tomto trhu regulaci ex ante neuplatní. Úřad nebude dále pokračovat dalšími etapami zkoumání.

Pokud je test tří kritérií uplatněn, je nejprve provedeno vymezení relevantního trhu, na kterém je test aplikován, a to v souladu s bodem b).

U trhů uvedených v čl. 2 Opatření Úřad tuto etapu analýzy neprovádí v souladu s bodem 2 Doporučení o relevantních trzích.

b) definování relevantního trhu

Východiskem procesu definování relevantního trhu je stanovení jednotlivých relevantních trhů elektronických komunikací v Opatření. Při definování každého relevantního trhu jej Úřad vymezuje z hlediska věcného, územního a časového.

c) vlastní analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt (y) s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Úřad stanoví subjekt s významnou tržní silou na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v Opatření.

Analýza trhu se zaměřením na určení subjektů s významnou tržní silou je východiskem při rozhodování o uplatnění, popřípadě zrušení regulačních opatření. Úřad zohledňuje současnou situaci na trhu a předpokládaný budoucí vývoj relevantního trhu ve vymezeném časovém horizontu.

d) návrh povinností a zákazů (dále jen „nápravná opatření“)

Úřad v souladu s ustanoveními § 51 odst. 5, 7, 12 a 13 Zákona navrhne jednu nebo zároveň několik povinností podniku (podnikům) s významnou tržní silou, a to jako prevenci, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Úřad při návrhu povinností sleduje zejména tyto celkové zásadní cíle regulačního rámce EU:

- a) prosazování hospodářské soutěže,
- b) přispění k rozvoji vnitřního trhu,
- c) prosazování zájmů koncových uživatelů.

Proces volby nápravných opatření tvoří na sebe navazující etapy:

- a) analyzování cílů ex ante regulace,
- b) volba vhodných nápravných opatření odpovídajících těmto cílům,
- c) návrh a konkretizace parametrů nápravných opatření.

1.3 Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního nebo zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Metodika stanoví postupy a metody uplatňované v jednotlivých etapách provádění analýzy relevantních trhů (viz bod 1.2). Tyto postupy a metody se použijí při analýze relevantního trhu v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1 Definování relevantního trhu

Relevantní trhy určené pro regulaci ex ante v oblasti elektronických komunikací jsou trhy stanovené Opatřením.

Relevantním trhem je trh produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad při definování jednotlivých relevantních trhů pro účely ex ante regulace provádí jejich vymezení z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1 Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

2.1.1.1 Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky Úřad vypracuje seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a mohou být nahrazeny v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,
- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

2.1.1.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílové služby, tj. i takové služby, která představuje alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit tvorbu cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad rozlišuje mezi zastupitelností na straně nabídky a zcela novým vstupem na trh podléhajícím všem bariérám vstupu. Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zejména zkoumá technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

- b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

2.1.1.3 Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5–10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo toho, aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2 Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, Úřad zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3 Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2 Analýza relevantního trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně

konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou doloží, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zdali některý podnik na trhu takovou významnou tržní silou nedisponuje,
- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad pokud zjistí, na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1 Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad prokazuje existenci významné tržní síly na základě kombinace těchto kritérií, která však při samostatném posouzení nemusejí být vždy zcela určující.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tzn., že pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,

- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter respektive váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, která vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům resp. skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC² (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

---

² WACC (Weighted Average Cost of Capital - vážený průměr nákladů na kapitál) je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál (akcie), obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje.

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelé umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžitelé získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přináší provozovatelé, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžitelé umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžitelé získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přináší provozovatelé, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

b) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

c) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,

- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2 Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad může za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Kritéria stanovení společné významné tržní síly

Metodika byla pro účely této analýzy, vzhledem k rozvoji teorie i praxe posuzování společné významné tržní síly v Evropské unii i v ČR a vydání Vyhlášky, upravena. Úřad považuje za rozhodující pro oblast elektronických komunikací splnění kritérií uvedených ve Vyhlášce. Za zásadní považuje rovněž aplikaci kritérií používaných v soutěžním právu, tzv. kritéria „Airtours“ a rovněž bere v potaz i další faktory, jejichž použití je při prokazování významné společné tržní síly relevantní. Kritéria uvedená ve Vyhlášce jsou obsažena v analýze, kterou Úřad provádí k ověření splnění kritérií „Airtours“. Úřad bude pro větší přehlednost nejprve analyzovat splnění kritérií „Airtours“ a následně posoudí dílčí kritéria podle Vyhlášky.

Kritéria „Airtours“

Kritéria existence společné významné tržní síly v případě soutěžitelů, mezi kterými neexistují strukturální nebo obdobné vazby, popsal Tribunál Evropské Unie v rozhodnutí Airtours (T-342/99) a je základem pro soutěžní právo:

- a) trh musí být dostatečně transparentní, aby každý člen oligopolu mohl dostatečně přesně a rychle zjistit soutěžní chování ostatních členů;
- b) stav tacitní koordinace musí být udržitelný v čase, musí tedy existovat možnost odvetných opatření, kterými může být odchylka od společné strategie potrestána tak, že se stane nevýhodnou;
- c) předvídatelná reakce mimostojících soutěžitelů a spotřebitelů nesmí být schopna ohrožit výsledky společného postupu.

Tyto podmínky ovšem musejí být chápány ve vzájemném kontextu a zároveň v kontextu trhu a chování, které je posuzováno. Na to správně upozornil Soudní dvůr Evropské Unie ve věci Impala (C- 413/06 P)³.

Úřad tedy bude nejprve zkoumat splnění uvedených podmínek.

Kritéria podle Vyhlášky

Při posuzování existence společné významné tržní síly musí Úřad dále brát dle Vyhlášky následující kritéria.

a. Malá pružnost poptávky: čím nižší je elasticita poptávky, tím méně mohou reagovat spotřebitelé na zvýšení ceny nad konkurenční úroveň snížením poptávaného množství a tím větší může být zisk oligopolistů z tacitní koluze. Zároveň platí, že čím nižší elasticita, tím nižší je motivace oligopolních soutěžitelů k porušení oligopolu například cenovou válkou, protože v neelastické oblasti poptávkové křivky zvýšení objemu způsobené snížením ceny nenahradí ušlé výnosy způsobené snížením ceny. Míra elasticity je nepřímo úměrná potřebě účinnosti odstrašujících mechanismů pro úspěšný rozvoj tiché koluze: je-li poptávka neelastická, mají oligopolisté malou motivaci k odklonu od koluzního chování a není proto třeba, aby byla „disciplína“ tiché koluze udržována silnými odstrašujícími mechanismy. Je-li elasticita vysoká, je tomu naopak.

b. Podobné tržní podíly: mají-li soutěžitelé podobné podíly, dochází na trhu k rovnováze tržní síly, kdy každý ze soutěžitelů musí počítat s tím, že se v případě nepřátelského (individualistického) chování dočká od ostatních soutěžitelů stejně silné reakce.

c. Velké právní nebo ekonomické překážky pro vstup na trh: je-li na trhu realizována monopolní renta, zvyšuje to atraktivitu trhu pro potenciální nově příchozí soutěžitele; takoví noví soutěžitelé, přilákaní vysokou ziskovostí trhu, zvyšují míru soutěže na trhu a snižují jeho výnosnost; čím jsou tedy překážky vstupu nižší, tím větším soutěžním tlakem působí pouzí potenciální konkurenti, kteří mohou svým vstupem zhatit zamýšlený účinek tacitní koluze.

d. Vertikální integrace se společným odmítáním dodávek: pokud oligopolní soutěžitelé společně disponují významnou tržní silou na vertikálně nadřazeném trhu, mohou omezit či vyloučit účast třetích soutěžitelů na trhu vertikálně podřazeném tím, že odmítnou nebo ztíží takovým třetím soutěžitelům přístup k potřebným vstupům; tím mohou vyloučit nebo omezit nebezpečí účinné konkurence na takovém vertikálně podřazeném trhu, jež by zhatila účinek tacitní koluze. Společné odmítání dodávek zároveň ukazuje na paralelismus chování, který je jedním z projevů tacitní koluze.

e. Nedostatečná kupní síla na straně poptávky: čím je poptávková strana trhu méně koncentrovaná, tím menší je pravděpodobnost reakce odběratelů, která by mohla zhatit účinek tacitní koluze. Tím složitější je zároveň pro jednotlivé členy oligopolu skrytě se odklonit od společné strategie (např. formou tajných slev). Úřad v tomto ohledu posuzuje jednak míru koncentrace poptávkové strany trhu, jednak zjišťuje další aspekty ovlivňující kupní sílu odběratelů, zejména existenci překážek změny dodavatele.

f. Nedostatečná potenciální konkurence: viz bod c.

---

³ Viz odst. 121 až 126 tohoto judikátu.

Další zohledňované skutečnosti

Uvedený výčet kritérií podle § 1 odst. 2 Vyhlášky je ovšem toliko demonstrativní. Úřad tak může brát a bere v potaz i další faktory, jako je například již zmíněná transparentnost trhu a možnost odvetné reakce každého ze členů oligopolu.

Krom toho Úřad také zkoumá skutečnou míru soutěže na analyzovaném trhu. Pokud totiž Úřad shledá, že trh ve skutečnosti není efektivně konkurenční, může tím mít bez dalšího za prokázané, že na něm existuje podnik nebo podniky s významnou tržní silou. Ačkoliv je přitom prováděná analýza analýzou prospektivní, může Úřad přihlížet i k historickému vývoji analyzovaného trhu, neboť nelze-li v budoucí době pokryté analýzou očekávat relevantní změnu soutěžních podmínek, je možné předvídat, že trh bude fungovat stejně, jako dosud. Byly-li tedy na trhu projevy tacitní koluze pozorovány v nedávné minulosti, plyne z toho, že lze důvodně předpokládat, že bez relevantní změny soutěžních podmínek na trhu dojde k tacitní koluzi i v budoucnosti a že tedy na trhu působí podniky s významnou tržní silou. Při zkoumání skutečné míry soutěže na trhu Úřad zkoumá zejména:

- a) **Vývoj tržních podílů:** dlouhodobá stabilita tržních podílů je indicií nedostatečné soutěže na trhu.
- b) **Míru ziskovosti:** vysoká ziskovost ukazuje na realizaci monopolní renty a tedy na nedostatečnou cenovou soutěž na trhu.
- c) **Existenci cenových rozdílů:** daří-li se soutěžitelům uplatňovat v dlouhodobém časovém horizontu různé ceny pro různé odběratele, které nejsou odůvodněny legitimními důvody (objektivním ospravedlněním), může to ukazovat na nedostatečnou soutěž na trhu.
- d) **Úroveň poptávky:** je-li pozorována nízká úroveň poptávky, ukazuje to, že panující cena neodpovídá soutěžnímu ekvilibriu trhu.
- e) **Míru inovace:** nevyužívají-li soutěžitelé v plné míře možností inovace, ukazuje to na nedostatečně soutěžní prostředí na trhu.

Při zkoumání existence společné významné tržní síly Úřad nejprve zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro rozvoj tacitní koluze na relevantním trhu. Pokud zjistí, že tomu tak je, bude to dostatečným základem pro to, aby stanovil podniky disponující společnou významnou tržní silou. Dále Úřad pro úplnost a kontrolu správnosti této analýzy ještě prověří výhodnost koluzního chování ekonometrickou analýzou (viz příloha) a prozkoumá, zda jsou projevy tacitní koluze patrné na dosavadním vývoji trhu. V časovém horizontu dané analýzy posoudí faktory, které by mohly ovlivnit vývoj trhu.

2.2.1.3 Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3 Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13a Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální

službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad je oprávněn navrhnout podle Zákona pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- f) související s regulací cen podle § 56 až § 58 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice,
- g) funkční separace podle § 86a Zákona a čl. 13a Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

V případě, že Úřad na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením výše uvedených povinností by nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření Úřad uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace podle § 86a.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zákazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropské unie a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt resp. subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě

1. Úvod

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu „ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě“, který je označen jako trh č. 3 v souladu s čl. 2 Opatření.

Poslední opatření obecné povahy analýza trhu č. A/3/10.2009-13, trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě, nabylo účinnosti dne 7. října 2009.

Podniky s významnou tržní silou byly stanoveny společnosti: BT Limited, organizační složka, CASABLANCA INT s.r.o., COPROSYS a.s., ČD – Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., ČEZ ICT Services, a.s., Dial Telecom, a.s., Faster CZ spol. s r.o., GTS NOVERA s.r.o. (nyní GTS Czech s.r.o.), ha-vel internet s.r.o., Kabelové televize Třinec, spol. s r.o., MaRcom-Eko s.r.o., MAXPROGRES, s.r.o., MobilKom, a.s. (nyní Air Telecom a.s.), RIO Media a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (nyní Telefónica Czech Republic, a.s.), T-Mobile Czech Republic, a.s., T-Systém Czech Republic, a.s., Unient Communications, a.s., UPC Česká republika, a.s., Vodafone Czech Republic, a.s., VOLNÝ, a.s. a podnikající fyzická osoba Michal Najman.

Společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (nyní Telefónica Czech Republic, a.s.) (dále jen „Telefónica“) Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil soubor nápravných opatření podle § 51 odst. 3, písm. a), b), c), d) a f) Zákona (ve znění účinném do 30. června 2010).

Úřad dále společnosti Telefónica uložil povinnosti související s regulací cen, a to sjednávat ceny za propojení v její telefonní síti tak, aby nebyly překročeny Úřadem stanovené maximální ceny.

Ostatním subjektům stanoveným jako podniky s významnou tržní silou a fyzické podnikající osobě Michal Najman uložil Úřad na základě předchozí analýzy trhu soubor povinností podle § 51 odst. 3 písm. a) a b) Zákona (ve znění účinném do 30. června 2010).

Úřad pro účely sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu zpracoval dotazník, který přidělil na svém portále vyhrazeném pro Elektronický sběr dat <https://monitoringtrhu.ctu.cz/ctu> dotčeným subjektům dle evidence podnikatelů vedené Úřadem.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh je efektivně konkurenční, návrh případného stanovení podniku s významnou tržní silou a návrh případného uložení povinností podle Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektům s významnou tržní silou podle Zákona, Vyhlášky, Opatření a v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad provedl sběr dat a potřebných informací a zpracoval návrh analýzy, který byl prodiskutován se zástupci asociací operátorů. Dále byla provedena veřejná konzultace v souladu se Zákonem.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,
- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad konstatuje, že obdržená data jsou pro účel analýzy trhu dostatečně vypovídající, neboť byla získána od všech dotčených podnikatelských subjektů, které působí na analyzovaném velkoobchodním trhu.

2. Definování relevantního trhu

2.1 Věcné vymezení

Relevantní trh č. 3 je v souladu s Opatřením definován jako trh ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Trh zahrnuje tu část přenosu volání, která je vymezena ústřednou nebo jiným obdobným zařízením, na kterém je možno poskytovat propojení ve veřejné telefonní síti (případně přístup) a koncovým bodem veřejné komunikační sítě bez ohledu na použitou technologii. Koncový bod veřejné komunikační sítě se pro účely tohoto trhu nachází v přístupové oblasti zařízení, na kterém je poskytováno propojení (případně přístup).

V rámci analýzy relevantního trhu Úřad vycházel z principů použitých při vymezení relevantního trhu č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě ve třetím kole analýzy relevantního trhu⁴.

Veřejnou telefonní síť se rozumí síť, která slouží k poskytování veřejně dostupných telefonních služeb a která umožňuje mezi koncovými body sítě přenos mluvené řeči, jakož i jiných forem komunikace, jako je faksimilní a datový provoz. V souladu s definicí tohoto relevantního trhu je za ukončení hlasového volání považován pouze takový případ, kdy se jedná o veřejně dostupnou telefonní službu.

Jedná se o relevantní trh elektronických komunikací pro podnikatele poskytující veřejně dostupné telefonní služby prostřednictvím veřejné telefonní sítě poskytované v pevném místě, tj. poloha koncového bodu se nemění, je trvale definována přesnou geografickou adresou a má případně omezený rozsah kolem tohoto koncového bodu.

Služba ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě může být tedy realizována zejména prostřednictvím pevných sítí (sítí s propojováním okruhů – klasická PSTN síť a prostřednictvím IP sítí pomocí technologie Voice over IP). Pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby lze použít kromě klasické telefonní sítě s účastnickým kovovým vedením také např. optické sítě, televizní kabelové rozvody, jakož i bezdrátové sítě (např. FWA, WiFi). Služba může být poskytována i prostřednictvím mobilních sítí, pokud je koncovému uživateli poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb např. technickým nebo technologickým řešením koncového bodu nebo přístupové sítě (např. služby připojení pobočkové ústředny v pevném místě apod.) – tj. pokud se nejedná o mobilní veřejně dostupnou telefonní službu.

Úřad do věcného vymezení trhu zahrnul služby terminace (ukončení volání) v pevném místě poskytované na velkoobchodní úrovni třetím stranám, to je terminaci v rámci národního propojení sítí a terminaci příchozího mezinárodního provozu (tj. mezinárodní terminaci předávanou v bodech propojení na území České republiky), rovněž tak i terminaci v rámci vlastní sítě (samozásobení).

Služba ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích zahrnuje ukončení volání na geografická a negeografická čísla (řady 910), dále i ukončení volání na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k neveřejným sítím (jedná se o přístupové kódy 9500 až 9599 a 972 až 974) a doplňkových číslic, vymezená ve vyhlášce o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací vydané k provedení § 29 odst. 4 Zákona.

---

⁴ Analýza relevantního trhu č. 2 byla dne 13. 9. 2013 vydána jako opatření obecné povahy analýza trhu č. A/2/09.2013-4.

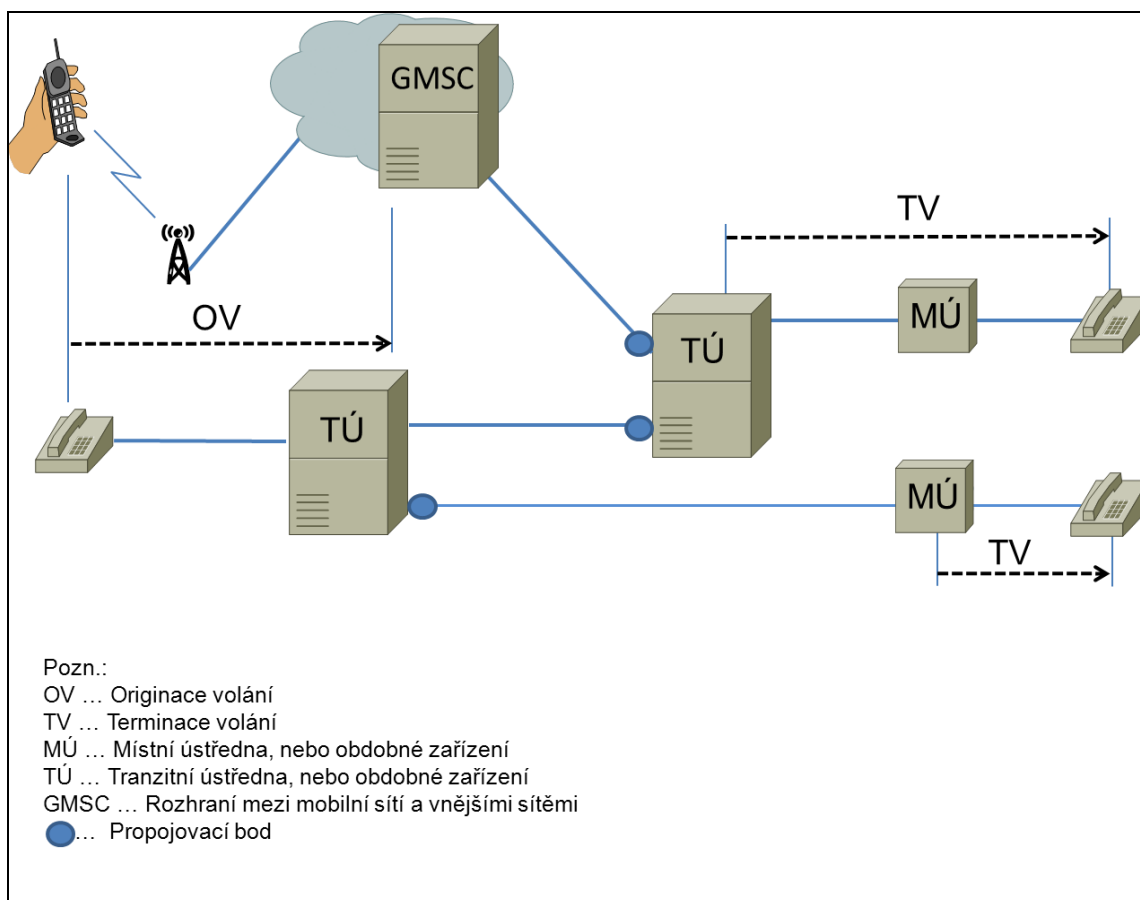
Vzhledem ke změnám v legislativě, a tou byla změna definice veřejně dostupné telefonní služby dle § 2 písm. p) Zákona (ve znění účinném od 1. 1. 2012), jsou do tohoto trhu nově zahrnuty i služby ukončení (terminace) ostatních hlasových volání. To znamená, že nejen geografická, ale i negeografická čísla (910) mají charakter veřejně dostupné telefonní služby. Jde o hlasové služby zajišťované prostřednictvím veřejně dostupné telefonní služby poskytované prostřednictvím protokolu IP (VoIP). Úřad ukončení tohoto druhu volání proto považuje za součást tohoto relevantního trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Z věcného vymezení trhu jsou vyloučeny služby, které jsou předmětem věcného vymezení relevantních trhů ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

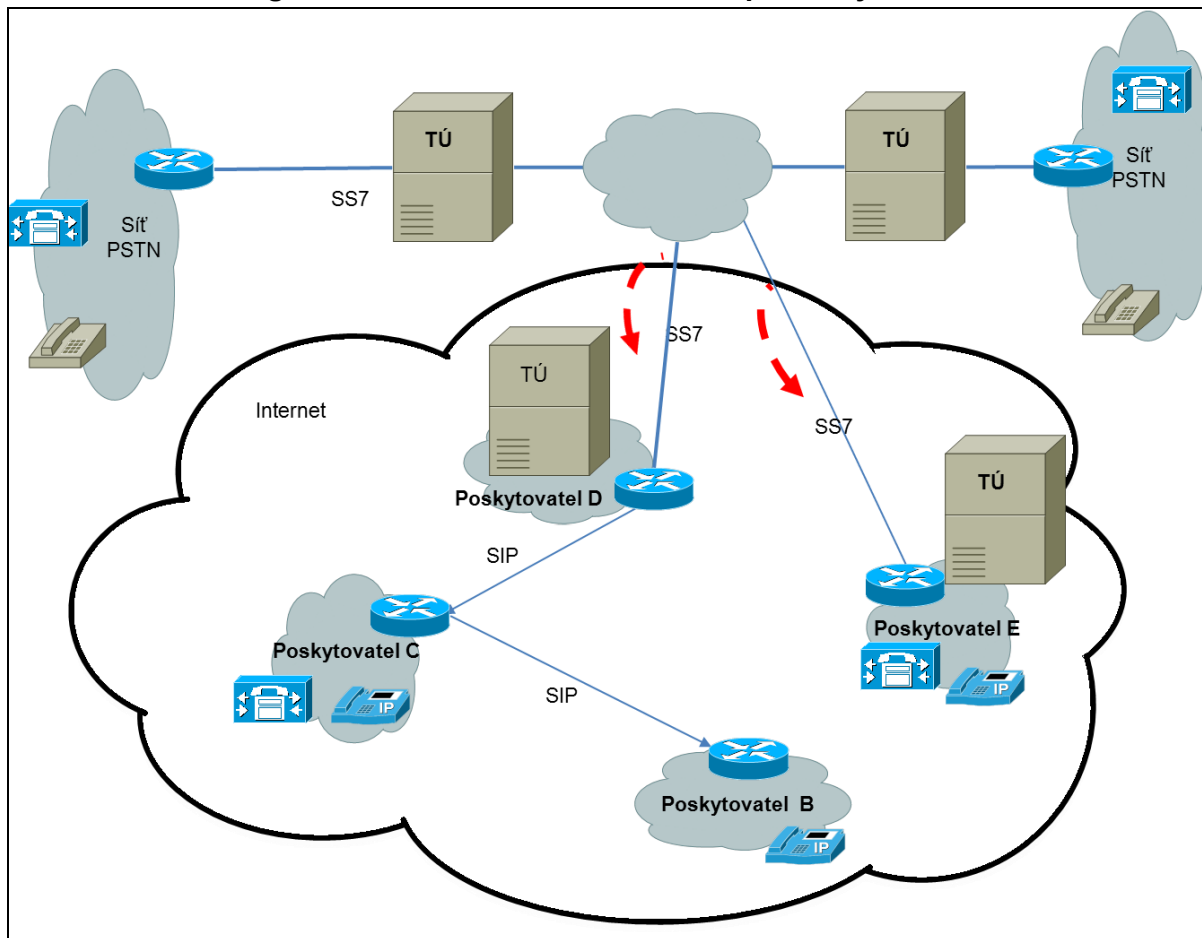
Součástí trhu nejsou volání na čísla s přístupovými kódy ke službám elektronických komunikací, na kterých jsou dále poskytovány služby obsahu, a dále volání na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k virtuálním neveřejným telefonním sítím (VPN) a doplňkových čísel.

Služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě jsou specifické tím, že ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází. Proto má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné telefonní síti.

Obrázek č. 1a: Originace a terminace volání v PSTN sítích

Obrázek č. 1b: Originace a terminace volání v širokopásmových sítích

Shodně s postupem při přípravě analýzy relevantního trhu č. 2 - původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě byla pro definování okruhu podnikatelů poskytujících službu terminace na posuzovaném relevantním trhu stanovena shodná jednoznačná kritéria. Úřad dospěl k závěru, že poskytovatel služeb na předmětném relevantním trhu č. 3 musí splňovat následující předpoklady jako u relevantního trhu č. 2 (tj. originace ve veřejné telefonní síti v pevném místě). Musí disponovat:

- vlastní ústřednou, kterou jsou přiřazené prostředky fyzické infrastruktury sítě elektronických komunikací, které umožňují poskytování služeb prostřednictvím této sítě. Provozování uvedených zařízení je podmínkou pro poskytování služeb;
- identifikačním číslem sítě (OpID), které reprezentuje informaci nutnou k řízení směrování volání (i na přenesená čísla) a je spolu s kódem síťového směrovacího čísla součástí síťového směrovacího čísla. OpID slouží k jednoznačné identifikaci komunikační sítě;
- propojením, kterým se rozumí fyzické a logické spojení veřejných komunikačních sítí za účelem umožnění komunikace uživatelům jednoho podnikatele s uživateli téhož nebo jiného podnikatele.

Na základě těchto kritérií Úřad posoudil všechny operátory a na tomto trhu identifikoval níže uvedené subjekty, které působí na velkoobchodním trhu terminace:

Tabulka č. 1: Seznam operátorů, kteří byli zařazeni na relevantní trh

Air Telecom a.s.
Axfone s.r.o.
BT Limited, organizační složka
CentroNet, a.s.
COPROSYS a.s.
ČD-Telematika a.s.
České Radiokomunikace a.s.
Český bezdrát s.r.o.
Dial Telecom, a.s.
GTS Czech s.r.o.
ha-vel internet s.r.o.
IPEX a.s.
J.S.tel s.r.o.
MATERNA Communications a.s.
MAXPROGRES, s.r.o.
Nej TV a.s.
NEW TELEKOM, spol. s r.o.
RIO Media a.s.
SMART Comp. a.s.
Spinoco Czech Republic, a.s.
Telco Pro Services, a.s.
Telefónica Czech Republic, a.s.
T-Mobile Czech Republic a.s.
T-Systems Czech Republic a.s.
UPC Česká republika, s.r.o.
Vodafone Czech Republic a.s.
xPhoNet CZ s.r.o.
za200.cz obchod s.r.o.

Na základě analýzy Úřad navrhuje zrušení stanovení podniku s významnou tržní silou níže uvedeným subjektům podnikajícím v elektronických komunikacích. Těmito podniky jsou: CASABLANCA INT s.r.o., ČEZ ICT Services, a.s., Faster CZ, spol. s.r.o., MaRcom-Eko s.r.o., Volný, a.s., Unient Communications, a.s. a fyzické podnikající osobě Michal Najman.

Podle zjištění Úřadu tyto subjekty v současné době nesplňují kumulativně daná kritéria pro jejich zařazení na trh terminace, tj. nedisponují: 1) vlastní ústřednou, 2) identifikačním číslem sítě (OpID), 3) propojením.

2.2 Územní vymezení

Rozhodující většina podnikatelů neomezuje svoji nabídku na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky. Službu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě může poskytovat výhradně jen ten operátor, do jehož sítě je volaný účastník připojen. Každý podnikatel poskytující ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě uplatňuje vůči uživatelům stejné ceny a soutěžní podmínky jsou tedy

na celém území České republiky dostatečně homogenní. Služby tedy nejsou nabízeny v jednotlivých regionech za zřetelně odlišitelných podmínek.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je území celé České republiky.

2.3. Časové vymezení

Na analyzovaném trhu v současné době působí 28 podnikatelských subjektů, které nabízejí službu ukončení volání (terminace) ve veřejné telefonní síti poskytované v pevném místě.

S ohledem na charakter trhu se nepředpokládá významná změna v jeho vývoji, proto je časový rámec pro analýzu vymezen obdobím tří let.

3. Analýza relevantního trhu

3.1 Samostatná významná tržní síla

3.1.1 Tržní podíl a vývoj tržních podílů

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné telefonní síti.

Kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

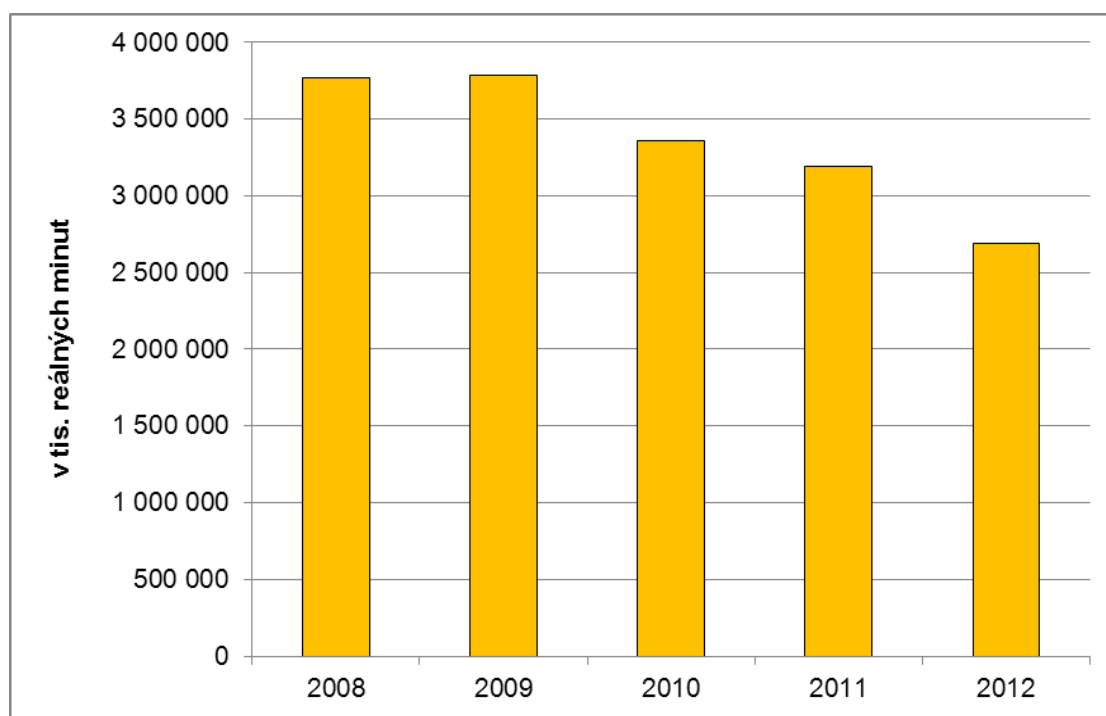
Významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu. V prostředí ex ante regulace je tržní síla zásadně měřena porovnáním síly dotyčného podnikatelského subjektu zvýšit ceny tím, že omezí výkon, aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů.

Úřad proto analyzoval i podíl a vývoj tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě vyjádřený v počtu terminovaných minut a v počtu účastníků a vyhodnotil i další kritéria podle stanovené Metodiky.

Vývoj na trhu terminace poskytované v pevném místě a tržní podíl poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných telefonních sítích

Situaci na trhu dle vývoje počtu terminovaných minut za sledované období (2008-2012) dokumentuje následující graf č. 1.

Graf č. 1: Vývoj celkového počtu terminovaných minut poskytovaných v pevném místě

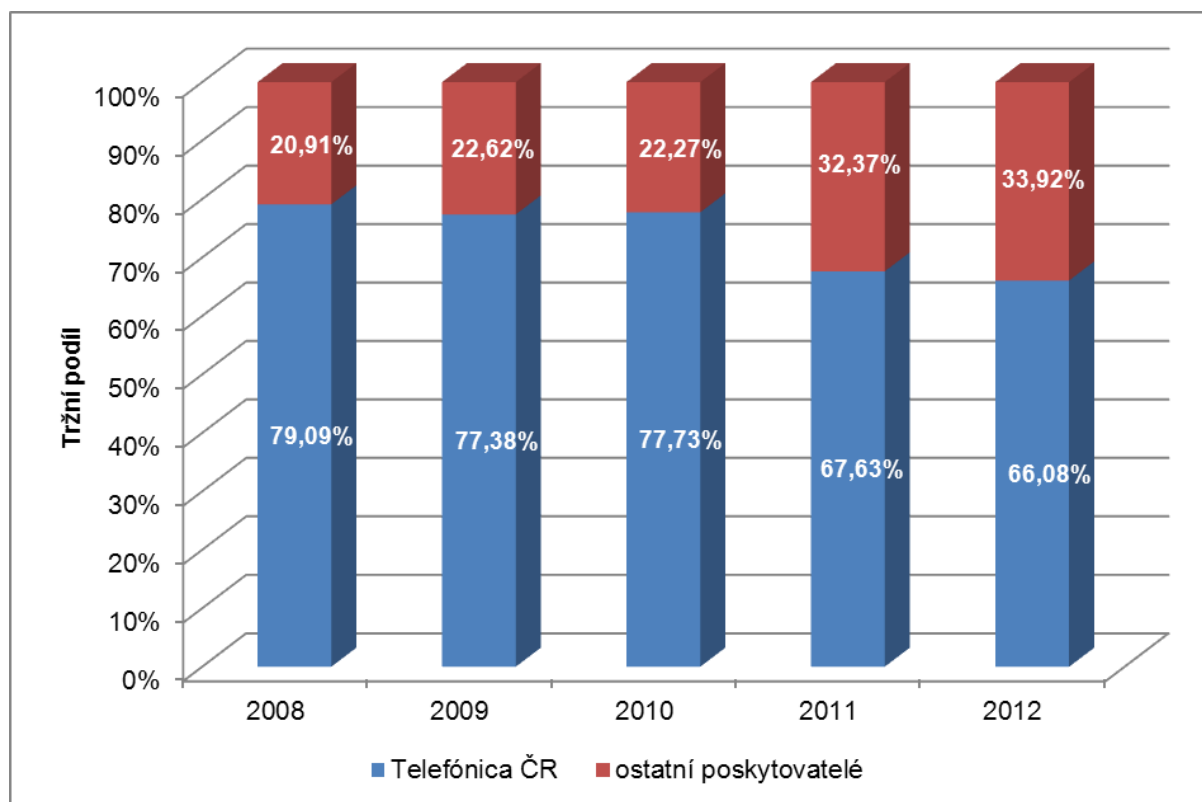

Do terminace je zahrnut počet minut terminovaných ve vlastní síti daných operátorů (tj. self supply). Dále jsou zahrnuty i služby terminace poskytované na velkoobchodní (VO) úrovni. Těmito službami na VO úrovni jsou: příchozí provoz volání pro terminaci v rámci národního propojení (terminace ke koncovému bodu vlastní sítě) a příchozí provoz pro terminaci ve vlastní síti v rámci mezinárodního volání (mezinárodní volání směřovaná do ČR).

Během posledních 3 let (v období od minulé analýzy) došlo k poklesu objemu provozu terminovaného volání. V porovnání s rokem 2008 poklesl v roce 2012 objem minut terminovaného volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě o více jak 28,6 %. CAGR (složená roční míra růstu) dle počtu terminovaných minut je v tomto případě záporný, za období 2008-2012 činil -8,08 %

Následující grafy ukazují vývoj z hlediska provozu terminovaných minut a počtu aktivních přípojek, (včetně uvedení tržního podílu) největších operátorů (z hlediska počtu terminovaných minut či počtu aktivních přípojek). Je znázorněn vývoj a je zřejmý pokles tržního podílu incumbenta, společnosti Telefónica, a pozvolný nárůst podílu ostatních operátorů.

Graf č. 2: Vývoj podílů poskytovatelů služby ukončení volání v pevném místě vyjádřený v počtu terminovaných minut na celkovém počtu terminovaných minut

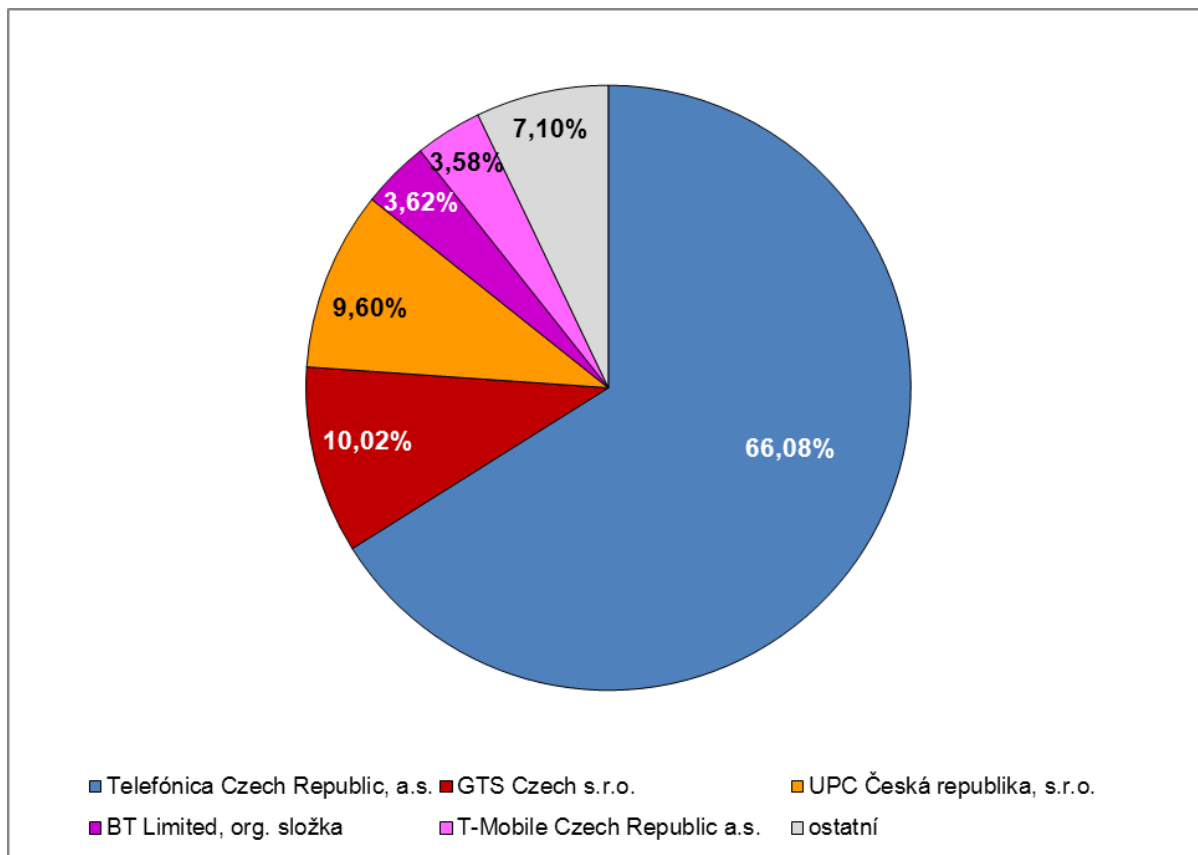

Z grafu č. 2, který znázorňuje vývoj podílů poskytovatelů veřejně dostupné telefonní služby poskytované v pevném místě vyjádřený v počtu ukončených minut, je patrné, že podíl společnosti Telefonica v porovnání se souhrnným podílem ostatních poskytovatelů vyjádřený v počtu ukončených minut ve sledovaném období klesal. Meziročně (v letech 2010-11) poklesl procentní podíl společnosti Telefonica dokonce o 10,1 procentních bodů. V dalším období (2011-2012) byl pokles pomalejší, činil pouze 1,5 procentního bodu. CAGR (složená roční míra růstu) vykazuje záporné hodnoty, tzn., že za období 2008-12 činil u společnosti Telefonica (dle tržního podílu v počtu terminovaných minut) -4,39 %.

Tab. č. 2: Podíl nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání (dle počtu terminovaných minut na celkovém počtu terminovaných minut k 31. 12. 2012)

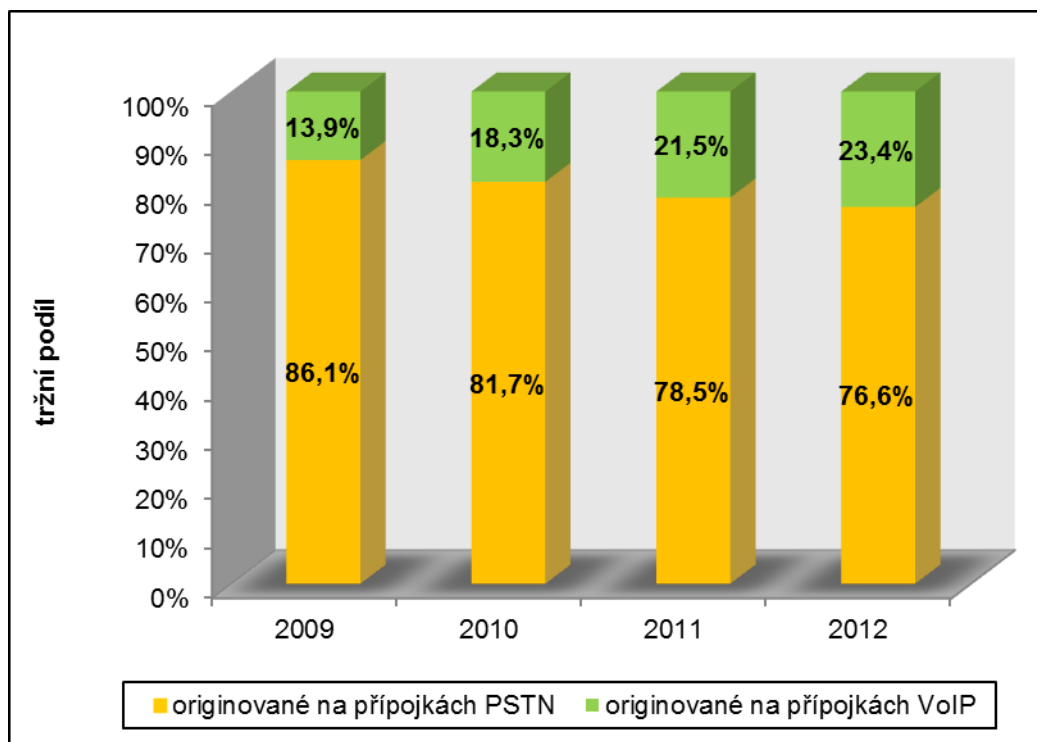
Poskytovatel služby ukončení volání	Podíl na celkovém počtu terminovaných minut v %
Telefónica Czech Republic, a.s.	66,08 %
GTS Czech s.r.o.	10,02 %
UPC Česká republika, s.r.o.	9,60 %
BT Limited, org. složka	3,62 %
T-Mobile Czech Republic a.s.	3,58 %
ostatní poskytovatelé	7,10 %

Graf č. 3: Podíly nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání v pevném místě z hlediska terminovaných minut – stav k 31. 12. 2012

Pokračující pokles podílu společnosti Telefónica na celkovém počtu terminovaných minut (viz Graf č. 2), ale i na celkovém počtu aktivních přípojek (viz Graf č. 6), a naopak postupný růst podílu ostatních poskytovatelů ukazuje i na trend zvyšování podílu služeb na širokopásmových přípojkách. Ty pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby využívají především alternativní operátoři. Tento vývoj je společný pro trhy služeb původu (originace) i ukončení (terminace) volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě (relevantní trhy č. 2 a 3). Z pohledu zastoupení technologických řešení Úřad tento vývoj pro názornost dokumentuje na vývoji podílu širokopásmových přípojek na trhu originace v následujícím grafu č. 4.

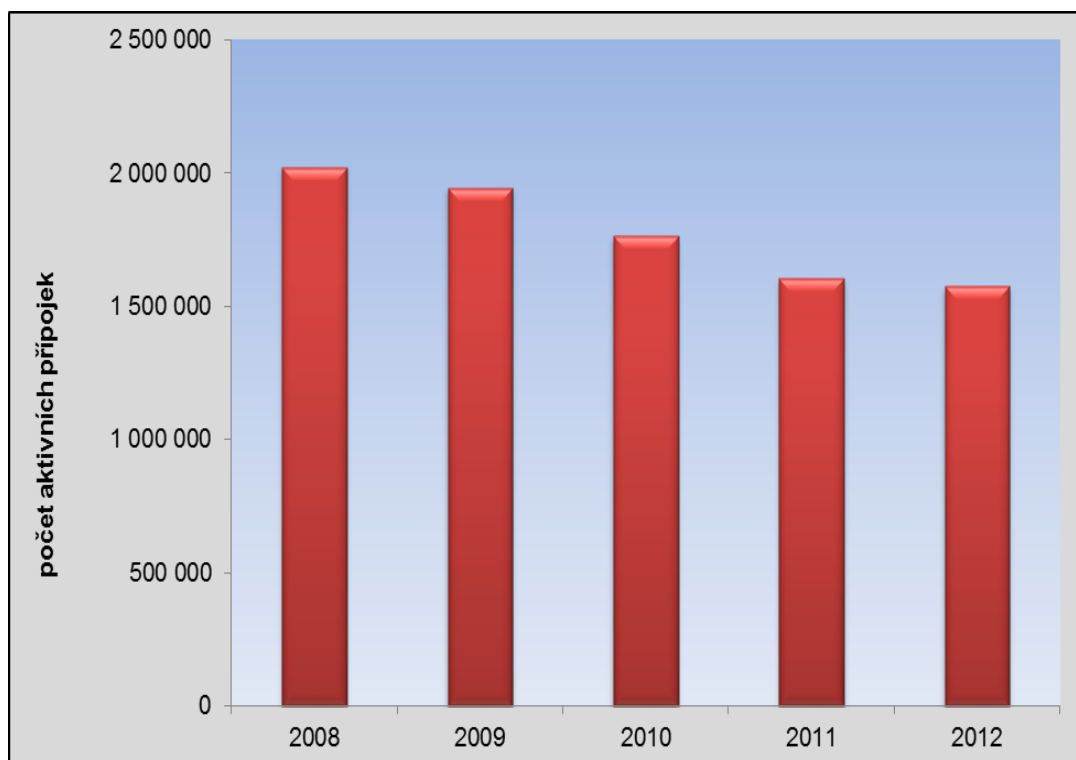
Graf č. 4: Vývoj podílů provozu originovaného na přípojkách PSTN a na širokopásmových přípojkách prostřednictvím technologie VoIP na celkovém provozu originovaném účastníky ve veřejné telefonní síti v pevném místě⁵

Současně dochází v České republice v posledních letech k trvalému poklesu celkového počtu aktivních přípojek, na kterých je poskytována veřejně dostupná telefonní služba v pevném místě, což dokumentuje následující graf č. 5. V roce 2012 meziročně poklesl celkový počet aktivních přípojek, na kterých je poskytována VDTS, o 1,8 % na 1,58 milionu přípojek. Za celé sledované období (2008-2012) poklesl počet aktivních přípojek o 22,1 %. CAGR (podle počtu aktivních přípojek) je v tomto případě záporný a za období 2008-2012 činil -6,1 %.

⁵ Data za provoz originovaný účastníky v pevném místě zahrnují provoz volání ve standardu VDTS v reálných minutách.

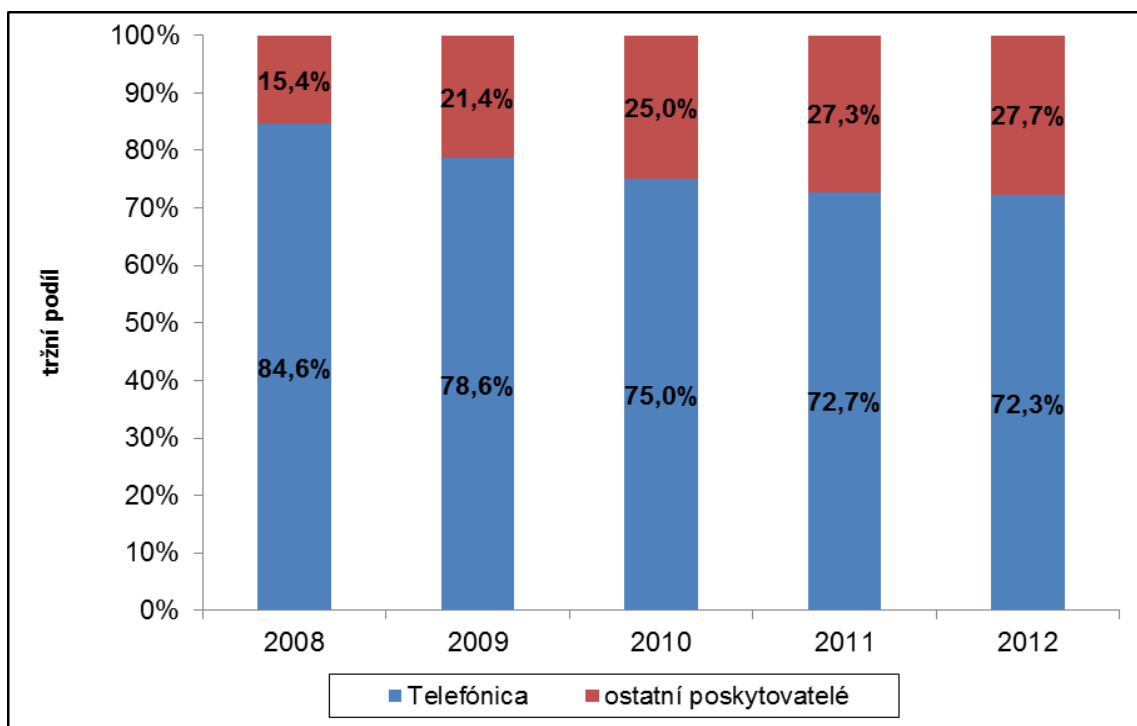
Graf č. 5: Vývoj počtu aktivních přípojek pro VDTS⁶ poskytovanou v pevném místě celkem

Úřad v rámci hodnocení vývoje trhu dále zkoumal podíly poskytovatelů služby ukončení volání (terminace) ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě na počtu aktivních přípojek ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

⁶ Počet aktivních přípojek = počet aktivních přípojek, na kterých je poskytována VDTS (kovové vodiče, rozvody kabelových televizí, bezdrátová technologie, optická vlákna, jiné).

Graf č. 6: Vývoj podílů poskytovatelů služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě dle počtu aktivních přípojek

Tab. č. 3: Podíl nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání dle počtu aktivních přípojek k 31. 12. 2012

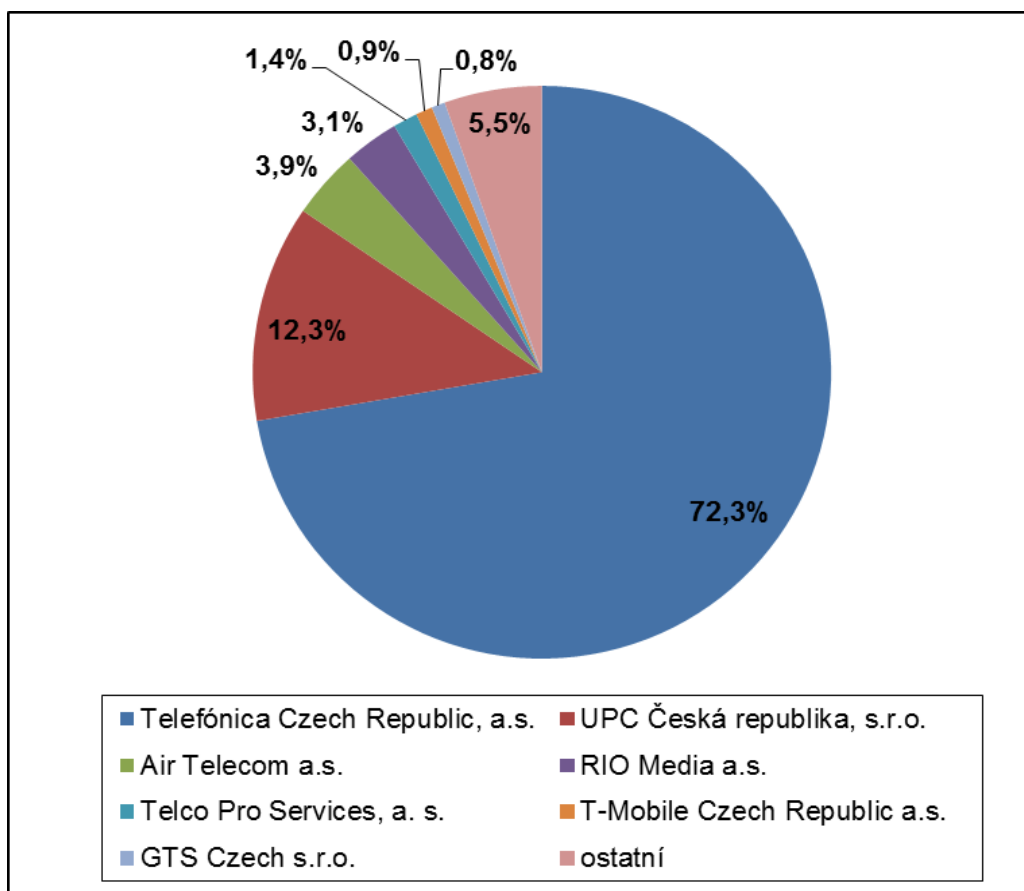
Poskytovatel služby ukončení volání	Podíl na celkovém počtu aktivních přípojek
Telefónica Czech Republic, a.s.	72,3%
UPC Česká republika, s.r.o.	12,3%
Air Telecom a.s.	3,9%
RIO Media a.s.	3,1%
Telco Pro Services, a. s.	1,4%
T-Mobile Czech Republic a.s.	0,9%
GTS Czech s.r.o.	0,8%
ostatní	5,5%

Graf č. 6 znázorňuje vývoj podílu společnosti Telefonica na celkovém počtu aktivních přípojek. Ve sledovaném období došlo ke snížení tohoto podílu z 84,6 % v roce 2008 na 72,3 % v roce 2012. Meziroční pokles počtu aktivních přípojek u společnosti Telefonica se v letech 2009–2011 pohyboval v rozmezí 10,7–13,5 %, výjimku představoval rok 2012, kdy se pokles počtu aktivních přípojek u společnosti Telefonica téměř zastavil.

CAGR (podle tržního podílu v počtu aktivních přípojek u společnosti Telefonica na celkovém počtu přípojek) je záporný, za období 2008-2012 činil -9,7 %.

Graf č. 7: Podíly nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání v pevném místě – z hlediska počtu aktivních přípojek – stav k 31. 12. 2012

Závěr: Z výše uvedených grafů je patrné odlišné postavení jednotlivých subjektů na celkovém trhu terminace ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Zřejmý je absolutní pokles počtu účastníků i objemu terminovaného provozu (zejména v letech 2009-2011), přičemž dochází k postupnému poklesu podílu společnosti Telefónica (zejména meziročně v letech 2010-2011) a růstu souhrnného podílu ostatních poskytovatelů.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Velikost podniku

Podle kritérií uvedených v části C, kapitole 2.1. Věcné vymezení velkoobchodního trhu, jsou na předmětný relevantní trh zařazeni ti podnikatelé v oblasti elektronických komunikací, kteří vlastní ústřednu, disponují identifikačním číslem sítě (OpID) a mají uzavřenou smlouvu o propojení. V tabulce číslo 1 je uveden seznam operátorů, kteří tyto podmínky splňují, a lze je tedy označit za poskytovatele služeb na velkoobchodním relevantním trhu v České republice.

Společnost Telefónica je integrovaným telekomunikačním operátorem, který na českém trhu zajišťuje jak pevné, tak mobilní sítě a v těchto sítích poskytuje odpovídající služby, kterými jsou hlasové služby, služby přístupu k síti Internet, šíření rozhlasového a televizního signálu, přenosu dat nebo pronájmu okruhů. Společnost Telefónica disponuje nejrozsáhlejší přístupovou sítí v České republice pro poskytování služeb v pevném místě.

Společnost byla označena na základě analýz relevantních trhů č. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7 provedených ve druhém kole těchto analýz podnikem se samostatnou významnou tržní silou a byla jí uložena odpovídající nápravná opatření. Společnost Telefónica se současně v posledních letech profilovala, zejména na základě akvizic, jako jeden předních poskytovatelů ICT služeb v České republice.

Společnost Telefónica, tj. incumbenta v pevných sítích, lze po akvizici 100% podílu společnosti Eurotel, považovat za konvergovaného operátora. Tuto pozici společnosti Telefónica na národním trhu je možno označit za jedinečnou, protože poskytovatelé velké řady služeb na trhu v České republice jsou závislí na velkoobchodním nákupu přístupu k těmto službám nebo na velkoobchodních službách originace v pevném místě právě od společnosti Telefónica.

Úřad provedl porovnání velikosti aktiv, kapitálu a obrátu společnosti Telefónica s ostatními alternativními operátory na tomto trhu. Postavení společnosti Telefónica na českém trhu odpovídá i výše vlastního kapitálu a aktiv, které jsou řádově několikrát vyšší než aktiva výše uvedených alternativních operátorů. Z hlediska celkových tržeb patří společnosti Telefónica dle CZECHTOP 100 mezi největší podniky v České republice. Podle hodnocení za rok 2011 podle kritéria tržeb se společnost Telefónica umístila na 9. místě, nejbližší jí, na 26. místě, se z telekomunikačních operátorů umístila společnost T-Mobile.

Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Společnost Telefónica jako incumbent vlastní rozhodující část infrastruktury pevných sítí, která pokrývá téměř celé území České republiky. Úřad považuje za rozhodující zejména vlastnictví přístupové sítě v takovém rozsahu, který nelze na trhu alternativními soutěžiteli vybudovat (duplikovat). Na trhu není prostor pro budování další paralelní (duplicitní) infrastruktury srovnatelných parametrů, neboť vynaložení takových investic by nezajišťovalo jejich ekonomickou návratnost. Pokud jsou v České republice budovány přístupové sítě, jsou spíše lokálního významu. To umožňuje společnosti Telefónica jednat nezávisle na svých konkurentech.

Ostatní kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Další kritéria uvedená v Metodice Úřad nepovažuje na tomto relevantním trhu za určující při rozhodování o existenci významné tržní síly, a proto nejsou podrobena analýze.

Ceny a ziskovost

Ceny za terminaci v pevném místě jsou od předchozí analýzy relevantního trhu (provedené v roce 2009) regulovány pouze pro jeden podnik se samostatnou významnou tržní silou, a to společnost Telefónica. Regulované ceny byly stanoveny jako maximální s využitím nákladového modelu LRIC. Jejich účinnost byla pro nově uzavírané smluvní vztahy od 23. dubna 2010, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o ceně č. CEN/3/04.2010-67 a pro již uzavřené smluvní vztahy, s ohledem na administrativní náročnost uzavření dodatků ke smlouvám o propojení, byla účinnost posunuta na 23. června 2010. Ceny byly stanoveny podle úrovně propojení v souladu s uloženou povinností umožnit přístup, a to na místní nebo tranzitní úrovni a podle doby provozu v členění na silný a slabý provoz.

Úřad na základě nákladového modelu LRIC snížil v roce 2010 maximální cenu za propojení na tranzitní úrovni (jeden tranzit) v době silného provozu o 0,02 Kč/min na 0,34 Kč/min a maximální cenu za propojení na tranzitní úrovni (jeden tranzit) v době slabého provozu snížil o 0,01 Kč/min na 0,17 Kč/min. Maximální ceny stanovené na místní

úrovni zůstaly stejné. Takto stanovené maximální ceny za terminaci zahrnují náklady vloženého kapitálu WACC ve výši 11,5 % z vloženého kapitálu. Vývoj regulovaných cen ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 4: Ceny za terminaci v pevném místě v ČR v Kč za minutu platné v období od účinnosti poslední analýzy relevantního trhu č. 3 (od 31. října 2009)

Úroveň propojení	Doba provozu	Od 31. 10. 2009 do 22. 4. 2010	Od 23. 4. 2010	Původní návrh od 1. července 2013
- místní ústředna	silný	0,30	0,30	0,07
	slabý	0,15	0,15	0,04
- první tranzitní ústřed.	silný	0,36	0,34	0,08
	slabý	0,18	0,17	0,04

Pozn: Návrh cen od 1. 7. 2013 byl součástí notifikovaného rozhodnutí o ceně Evropskou komisí, u kterého byla zahájena II. fáze a následně byl stažen z notifikace. Ceny jsou uvedeny v Kč bez DPH.

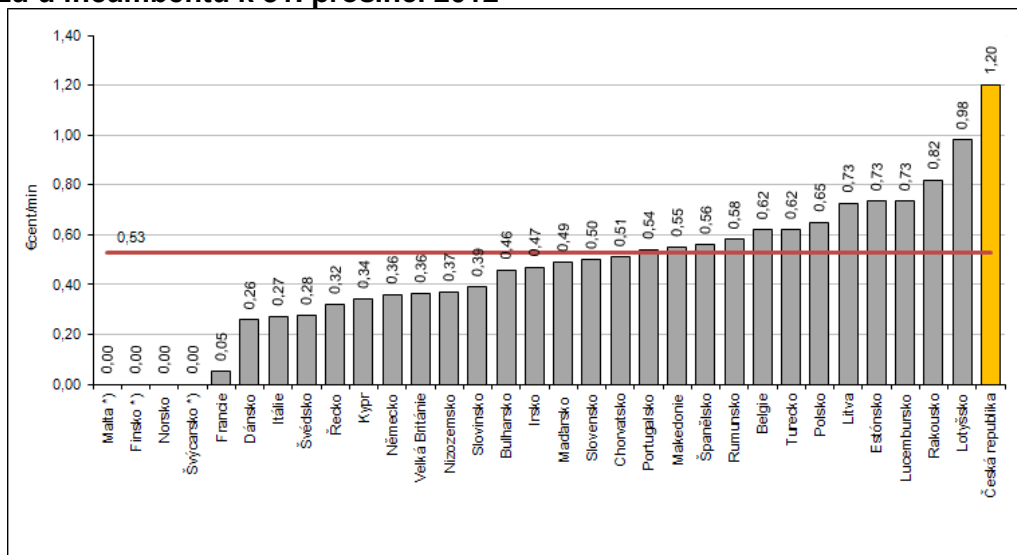
K 23. dubnu 2010 došlo k poklesu maximální ceny za terminaci na tranzitní úrovni (1 tranzit) v porovnání s rokem 2009 o cca 5,56 %, a to v době silného i slabého provozu.

Úřad v roce 2012 provedl výpočet maximálních cen za terminaci v pevném místě v souladu s Doporučením o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích EU (2009/396/ES, dále jen „Doporučení“), na základě nákladového modelu „pure“ LRIC a navrhl vydat rozhodnutí o ceně ve věci změny povinnosti uložené rozhodnutím CEN/3/04.2010-67. Navržené maximální ceny představovaly pokles maximálních cen za minutu terminovaného provozu v rozmezí od 73 % do cca 77 % oproti posledně stanoveným maximálním cenám a odpovídaly výši vyčíslených nákladů v síti teoretického efektivního operátora včetně vloženého kapitálu WACC ve výši 8,26 %. Snížení maximálních cen navrhl Úřad rozložit do dvou časových intervalů u každé jednotlivé ceny, a to v souladu s dosavadní praxí Úřadu při regulaci terminačních cen na relevantním trhu se záměrem zmírnění dopadu na podnikatelské prostředí a na investiční záměry regulovaného operátora a zachování předvídatelnosti regulace. V rámci notifikace návrhu rozhodnutí o ceně Evropská komise vyjádřila vážné obavy a zahájila II. fázi přezkumu. Její obavy spočívaly v tom, že nebylo důsledně aplikováno Doporučení a ceny nejsou stanoveny na NGN síti a není uplatněna symetrická regulace pro všechny SMP podniky na trhu č. 3. Sdružení evropských regulačních orgánů BEREC podpořilo v rámci přezkumné fáze notifikačního procesu přístup Úřadu při výpočtu velkoobchodních cen za ukončení volání v pevných sítích, a zároveň upozornilo na tři části (vstupy) nákladového modelu, které by před vydáním finálního rozhodnutí o ceně pro společnost Telefónica Czech Republic, a.s., měly být znovu prověřeny. Úřad nyní připravuje nový návrh rozhodnutí, který bude notifikovat po provedení a vydání analýzy.

Mezinárodní srovnání cen v rámci EHP⁷

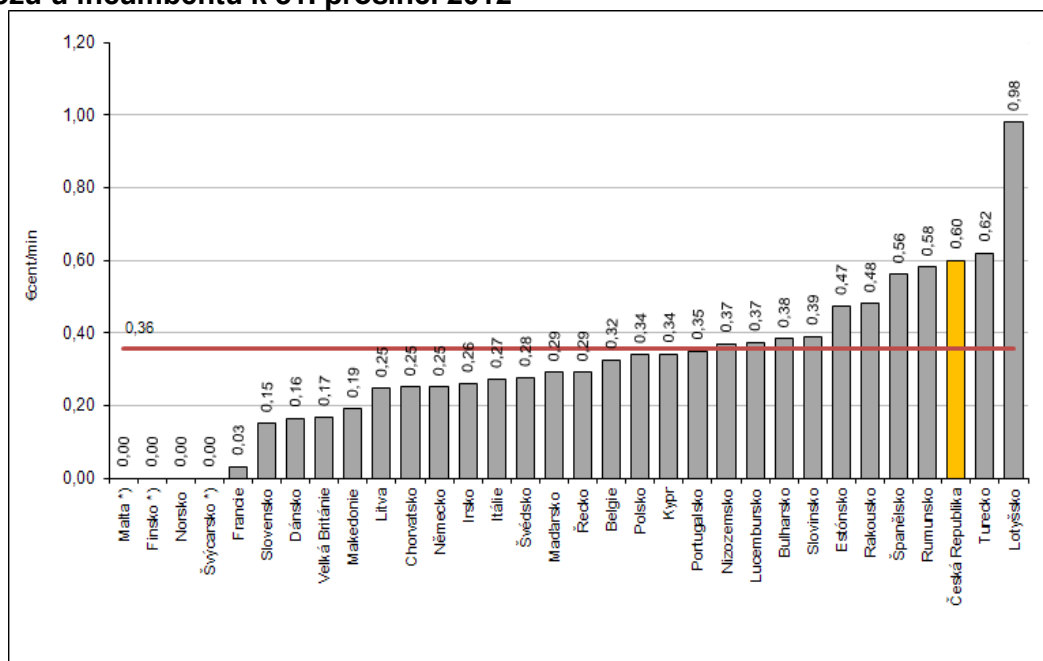
Úřad vyhodnotil mezinárodní srovnání cen na základě údajů společnosti Cullen International a sdružení regulátorů BEREC (grafy č. 8 až 13). Minutová cena vychází z propočtu volání v délce trvání tři minuty.

Graf č. 8: Mezinárodní srovnání cen za minutu terminace na místní úrovni v silném provozu u incumbentů k 31. prosinci 2012

*) Malta, Finsko, Norsko, Švýcarsko – není propojení na místní úrovni
Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

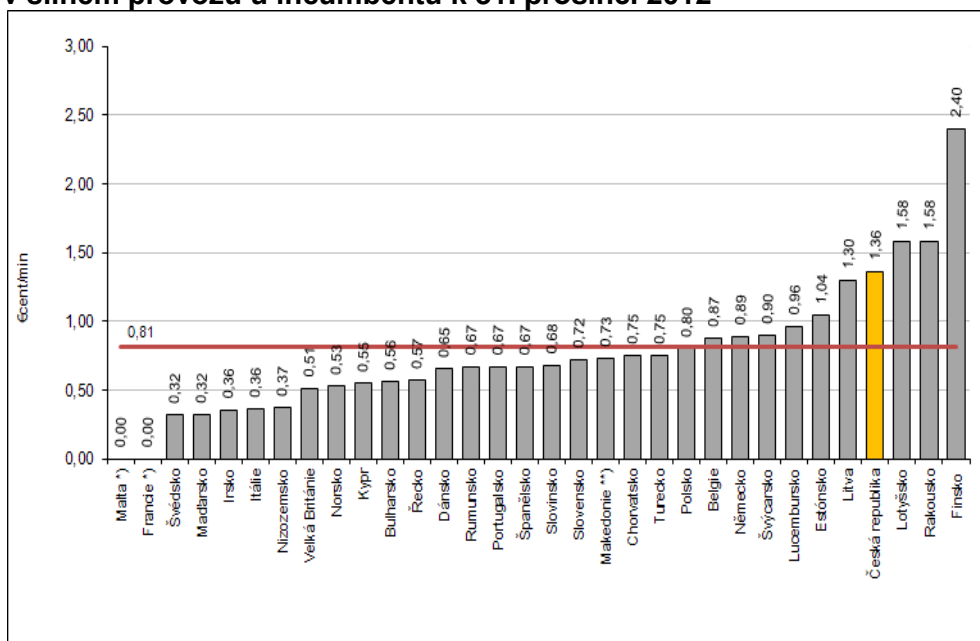
Graf č. 9: Mezinárodní srovnání cen za minutu terminace na místní úrovni ve slabém provozu u incumbentů k 31. prosinci 2012

*) Malta, Finsko, Norsko, Švýcarsko - není propojení na místní úrovni
Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

⁷ Evropský hospodářský prostor zahrnuje kromě členských států EU také Island, Lichtenštejnsko a Norsko.

Graf č. 10: Mezinárodní srovnání cen za minutu terminace na tranzitní úrovni (jeden tranzit) v silném provozu u incumbentů k 31. prosinci 2012

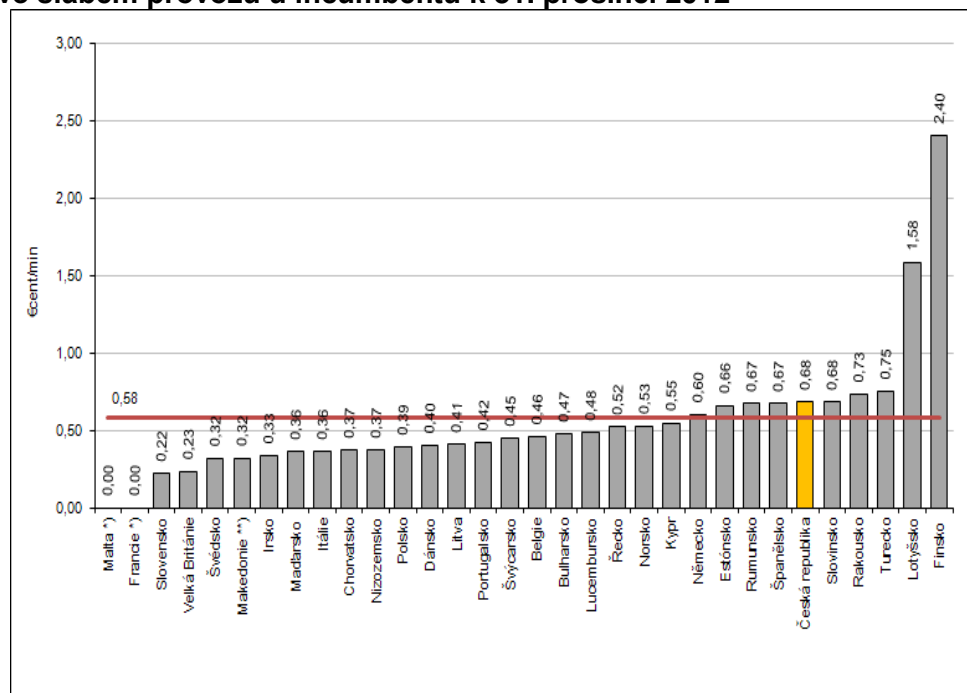

*) Malta, Francie – není propojení na tranzitní úrovni (jeden tranzit)

**) U Makedonie bylo uvedeno propojení regionální

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

Graf č. 11: Mezinárodní srovnání cen za minutu terminace na tranzitní úrovni (jeden tranzit) ve slabém provozu u incumbentů k 31. prosinci 2012

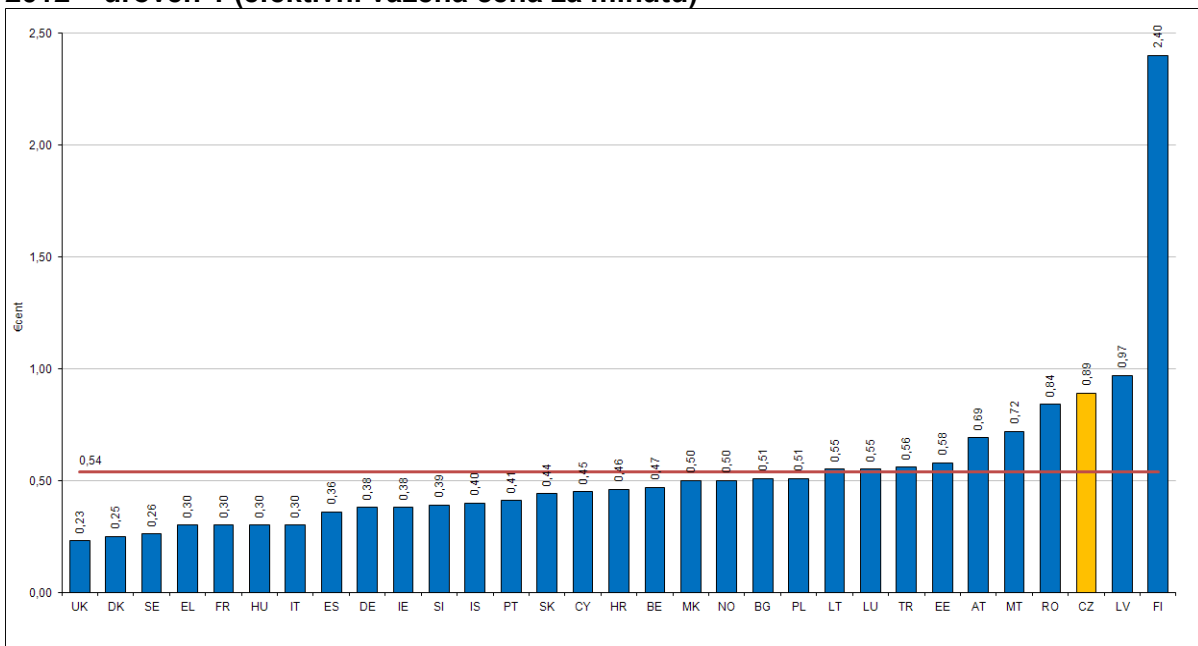

*) Malta, Francie – není propojení na tranzitní úrovni (jeden tranzit)

**) U Makedonie bylo uvedeno propojení regionální

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

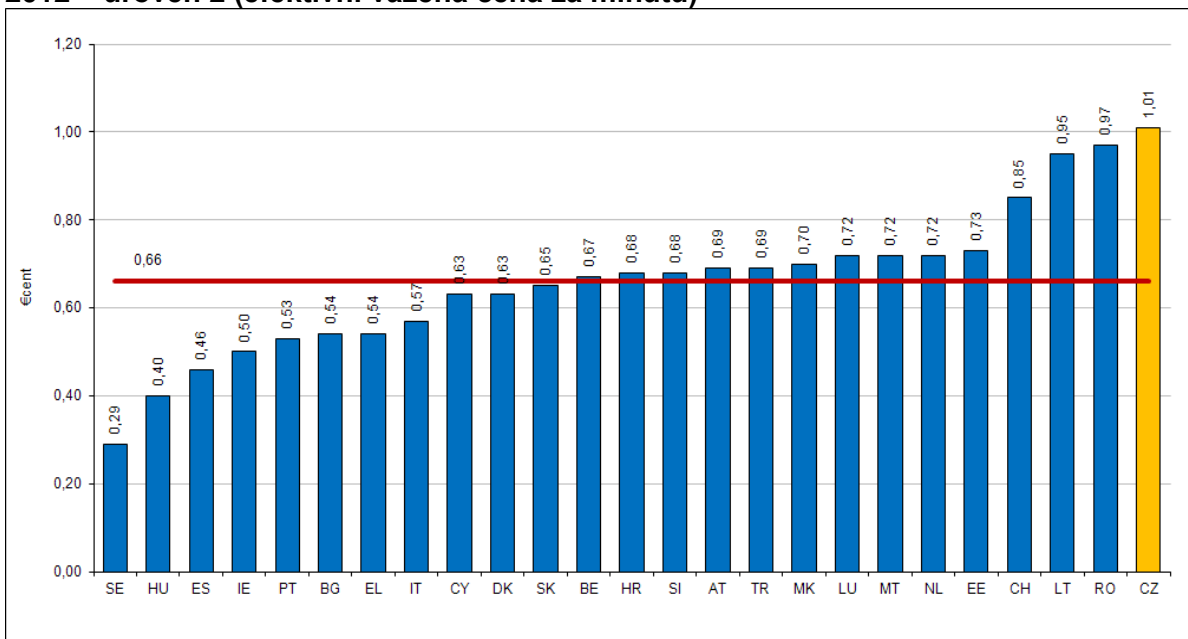
Graf č. 12: Mezinárodní srovnání cen za minutu terminace v pevném místě k 1. lednu 2012 – úroveň 1 (efektivní vážená cena za minutu)

Zdroj: BEREK: TR Benchmark snapshot – kód BoR (12) 56

Pozn.: Úroveň 1 – nejbližší možná úroveň propojení ke koncovému bodu sítě (např. místní terminace)

Graf č. 13: Mezinárodní srovnání cen za minutu terminace v pevném místě k 1. lednu 2012 – úroveň 2 (efektivní vážená cena za minutu)

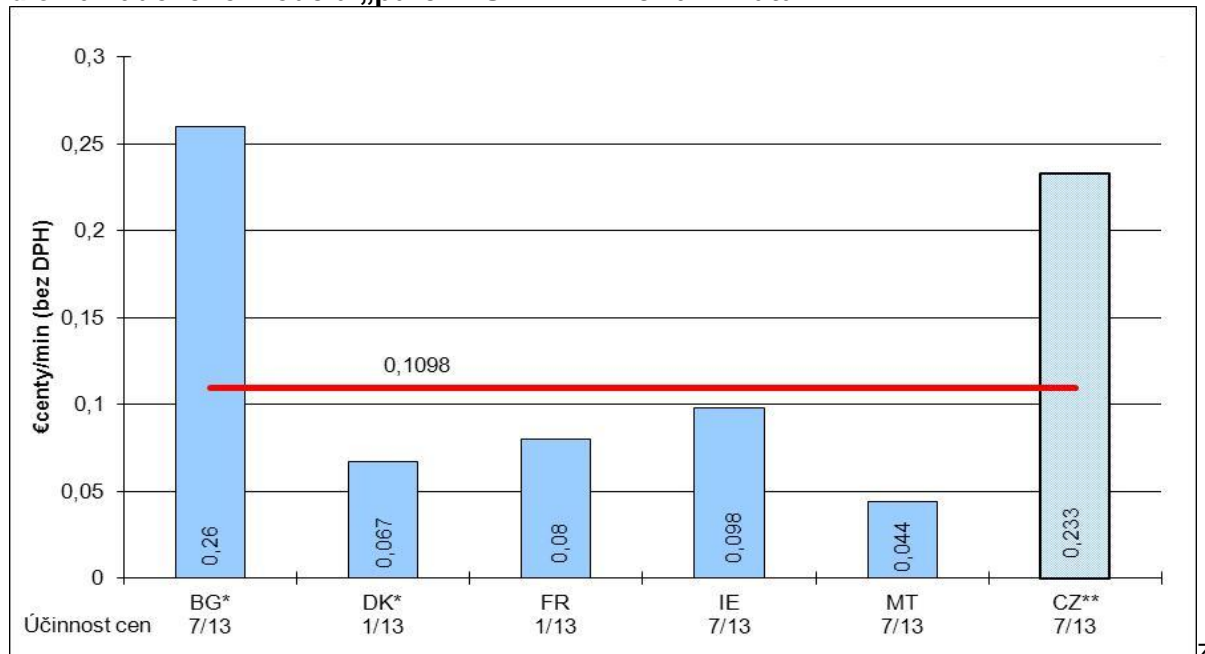
Zdroj: BEREK: TR Benchmark snapshot – kód BoR (12) 56

Pozn.: Úroveň 2 – druhá nejbližší možná úroveň propojení ke koncovému bodu sítě (např. regionální terminace)

Ceny za terminaci v ČR ve srovnání s ostatními zeměmi EU jsou v roce 2013 nad průměrem srovnávaných zemí, a to pro všechny 4 uvedené kategorie (slabý a silný provoz na místní a tranzitní úrovni). Úřadem nastavená cenová regulace vytváří pouze horní mez, kterou operátorem účtovaná cena nesmí přesáhnout, ale operátor je oprávněn účtovat i cenu nižší. Tuto možnost operátoři nevyužili.

Následující graf č. 14 zachycuje užší porovnání maximální terminační ceny dle nákladového modelu „pure“ BU-LRIC v těch evropských zemích, ve kterých již došlo k jejich stanovení a úspěšně notifikaci u Evropské komise. V grafu jsou uvedena i data, od kterých jsou ceny stanovené modelem „pure“ BU-LRIC účinné.

Graf č. 14: Mezinárodní srovnání cen za terminaci v pevném místě stanovených dle nákladového modelu „pure“ BU-LRIC v Kč za minutu

droj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

Pozn.:

* Cena u Dánska (DK) je prostým aritmetickým průměrem minutových cen ve špičce a mimo špičku navýšeným o 1/3 ceny za sestavení (set-up) hovoru. Ceny za Bulharsko a Dánsko přepočtené z národních měn do EUR jsou převzaty z cenového srovnání uvedeného v rozhodnutí Evropské komise DE/2013/1430 z dubna 2013 ve věci cen za terminaci v pevném místě v Německu.

** Jedná se původně notifikovaný návrh cen, který v uvedené výši nebyl přijat, a tedy ani vydán v závazném rozhodnutí o ceně. Použitý kurz pro propočet na €centy podle ČNB ke dni 2. května 2013 ve výši 25,665 CZK/1 €.

Mezinárodní srovnání cen mimo EHP

S ohledem na připomínku⁸ obdrženu v rámci veřejné konzultace⁹ k návrhu analýzy relevantního trhu, že v rámci velkoobchodního provozu s nečlenskými státy EHP dochází ke značné cenové asymetrii, přistoupil Úřad rovněž ke zkoumání cen placených tuzemskými operátory, a potažmo jejich maloobchodními zákazníky, při volání mimo EHP. Za tímto účelem si Úřad od společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., jako do jisté míry reprezentanta celého maloobchodního a přeneseně i velkoobchodního trhu (s ohledem na celkový objem terminovaných minut), vyžádal data o objemu vzájemného provozu s vybranými zeměmi mimo EHP¹⁰. První graf nejprve znázorňuje výši nejčastěji účtovaných terminačních cen v daných zemích (tj. cen účtovaných největším operátorem v dané zemi). Z grafu vyplývá, že i nejnižší terminační cena v souboru srovnávaných zemí je až **obchodní tajemství** větší než je průměr terminačních cen stanovených doposud v rámci EU prostřednictvím aplikace metody „pure“ LRIC (ve výši cca 0,03 Kč/min). Rozdíl mezi tímto

⁸ Viz [připomínka č. 3](#) společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

⁹ Veřejná konzultace probíhala mezi 13. květnem 2013 a 13. červnem 2013.

¹⁰ Do srovnání bylo zařazeno 5 zemí mimo EHP s největším objemem vzájemného provozu se společností Telefónica Czech Republic, a.s. a dále další potenciálně významné destinace jako Čína nebo Vietnam.

průměrem a nejvyšší uplatňovanou terminační cenou ve skupině srovnávaných zemí je pak více než **obchodní tajemství**.

Graf č. 15: Mezinárodní srovnání cen za terminaci v pevném místě ve vybraných státech mimo EHP k 1. červnu 2013

obchodní tajemství

Jaký by byl dopad této cenové asymetrie do vzájemné platební bilance zkoumaného tuzemského operátora s danými státy mimo EHP, pak lze posoudit aplikací terminačních cen do objemu vzájemného provozu (tj. vynásobením terminačních cen objemem terminovaného provozu). Graf č. 16 pak nejprve srovnává objem provozu v počtu minut, následně graf č. 17 pak znázorňuje platební bilanci společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. s jednotlivými státy za předpokladu platnosti daného objemu provozu a daných terminačních cen.

Graf č. 16: Objem vzájemného terminačního provozu mezi společnostmi Telefónica Czech Republic, a.s. a vybranými zeměmi mimo EHP za rok 2012

obchodní tajemství

Graf č. 17: Platební bilance za velkoobchodní službu terminace v pevném místě mezi společnostmi Telefónica Czech Republic, a.s. a vybranými zeměmi mimo EHP

obchodní tajemství

Graf č. 17 vychází z dat grafu č. 15 (ceny za terminaci ve vybraných státech mimo EHP), grafu č. 16 (objem vzájemného provozu mezi společnostmi Telefónica Czech Republic, a.s. a vybranými státy mimo EHP) a z průměrné ceny za terminaci v pevném místě v těch státech EU, ve kterých již byla (závazně) stanovena cena prostřednictvím metody „pure“ LRIC. Tuto cenu Úřad aplikoval na objem provozu z vybraných států mimo EHP, který je terminován v síti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Z grafu č. 17 je patrné, že i se státy, se kterými má společnost Telefónica Czech Republic, a.s. kladný objem provozu (více terminovaného provozu ve vlastní síti, než v sítích zahraničních operátorů), a se kterými by tak v případě aplikace symetrických cen měla kladnou platební bilanci, převyšuje objem plateb do zahraničí objem plateb ze zahraničí přijatých. Nejvýraznější je saldo platební bilance, s ohledem na takřka vyrovnaný objem vzájemného provozu, s Běloruskem, které má, jak vyplývá z grafu č. 15, v souboru srovnávaných zemí zároveň nejvyšší cenu za terminaci.

Třebaže Úřad nemá k dispozici údaje, jakým způsobem došlo ke stanovení cen za terminaci ve srovnávaných zemích (tj. zda byla cena stanovena na základě některé z nákladových metod, např. FDC, LRIC apod., nebo odpovídá tržní ceně v dané zemi), lze se domnívat, že přinejmenším v řadě těchto zemí (ne-li ve většině) cena za terminaci převyšuje pouze čisté přírůstkové náklady spojené s velkoobchodní službou terminace (tj. převyšuje cenu, stanovenou metodou „pure“ LRIC). Při aplikaci metody „pure“ LRIC pro výpočet cen za terminaci v souladu s Doporučením u českých operátorů bude cena za terminaci volání do zemí mimo EHP nepoměrně vyšší než cena za terminaci aplikovaná v rámci EHP. V důsledku toho by čeští spotřebitelé volající do těchto zemí byli nuceni platit větší část nákladů spojených s terminací, než kterou platí zákazníci volající z těchto zemí do České republiky.

Výše uvedená zjištění Úřad zohlední při návrhu přiměřených nápravných opatření SMP podnikům tak, aby u českých spotřebitelů nedocházelo k neodůvodněné diskriminaci při volání do států mimo EHP.

Ziskovost

Úřad u společnosti Telefónica posuzoval výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů pro službu terminace v pevném místě. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů byla společnosti Telefónica uložena rozhodnutím č. REM/3/04.2010-64, které nabylo právní moci dne 23. dubna 2010. Úřad posuzoval výsledky oddělené evidence na základě takto uložené povinnosti za roky 2010 a 2011.

Procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC, které bylo zahrnuto do cen terminace v pevném místě, bylo stanoveno ve výši 11,5 % v souladu s čl. 2 odst. 6 opatření obecné povahy č. OOP/3/02.2008-1, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/03-2006-3, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

Z oddělené evidence nákladů a výnosů společnosti Telefónica, která vychází z plně alokovaných historických nákladů, vyplývá, že celkové výnosy za službu terminace v pevném místě za roky 2010 a 2011 nepokrývaly provozní náklady na poskytování této služby, a tudíž ani náklady vloženého kapitálu. Společnost Telefónica vykazovala u služby terminace v pevném místě po oba roky ztrátu, která představovala **obchodní tajemství** % z vloženého kapitálu, tedy výsledek o **obchodní tajemství** procentního bodu nižší než jaký by odpovídal zisku ve výši 11,5 % WACC (výše platná v posuzovaném období). Tato skutečnost vyplývá z poklesu provozu o **obchodní tajemství** %. S ohledem na metodu alokace nákladů a výnosů v oddělené evidenci (prostřednictvím FAC) a metodu stanovení regulované ceny prostřednictvím přírůstkových nákladů však vykázaná ztráta (prostřednictvím metody FAC) za posuzované období není překvapivá. Kritérium ziskovosti (hodnocené metodou FAC) tak na trhu s uplatňovanou cenovou regulací (prostřednictvím přírůstkových nákladů) není příliš významné (či jednoznačné) pro hodnocení, zda se některý z podniků nachází v postavení s významnou tržní silou.

Závěr: Kritérium ceny a ziskovost samo o sobě nesvědčí jednoznačně o existenci samostatné významné tržní síly. Z výsledků mezinárodního srovnání vyplývá, že ceny účtované na tuzemském trhu patří k jedněm z nejvyšších. Naopak výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů prokazují, že (měřeno metodou plně alokovaných nákladů) společnost Telefónica vykazuje z poskytování dané služby ztrátu, jejíž význam pro nalezení podniku s významnou tržní silou je však s ohledem na uplatňovanou cenovou regulaci omezený. Úřad při nalezení podniku (či podniků) s významnou tržní silou zohlední při návrhu nápravných opatření všechna kritéria svědčící o tržní síle jednotlivých operátorů na posuzovaných terminačních trzích a intenzitě možné soutěže na těchto trzích (jež by případně mohla omezovat volnost operátorů při stanovení velkoobchodních cen).

3.1.3 Kritéria související s charakteristikou zákazníků a konkurence

Přestože služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě jsou specifické tím, že ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, Úřad považuje především pro účely stanovení odpovídajícího proporcionálního uložení nápravných opatření za potřebné provést analýzu kritérií souvisejících s charakteristikou zákazníků a charakteristikou konkurence na „celkovém trhu terminace v pevném místě“.

Terminace volání je nejméně replikovatelným vstupem nezbytným pro zajišťování služeb volání na maloobchodním trhu. Podnikatele poskytující služby na daném velkoobchodním trhu je možno označit zároveň i za odběratele služeb poskytovaných na tomto trhu.

Odběrateli velkoobchodních služeb terminace v pevném místě jsou i další poskytovatelé VDTS v pevném místě, kteří (jak je uvedeno na obrázku č. 1b a v souvisejícím textu), nedisponují atributy nezbytnými pro realizaci propojení. Vytváří proto na trhu poptávku po službách propojení (zde terminace) pro volání (zde ukončení volání) svých koncových účastníků.

Z hlediska odběratele velkoobchodních služeb terminace je možné volit mezi přímým propojením se sítí, v níž je terminováno, anebo nepřímým tranzitem (nepřímé propojení, prostřednictvím veřejné komunikační sítě třetího podnikatele). Přijaté řešení pak odpovídá technickému a především ekonomickému vyhodnocení variantních řešení. Pro menšího alternativního operátora (měřeno v počtu reálných minut realizovaných v rámci daného propojení) může být nevýhodné zřizovat více než jedno propojení, v rámci něhož je realizována terminace v síti propojeného operátora i směrování provozu do ostatních sítí formou nepřímého tranzitu. Zejména někteří z větších alternativních operátorů proto kromě velkoobchodních služeb terminace nabízejí menším alternativním operátorům na trhu nepřímý tranzit. Propojení je poskytováno na komerční úrovni a Úřadu nejsou v této oblasti indikovány významné problémy komerčního ujednávání ani avizovány možné změny takového chování. Podle názoru Úřadu mají alternativní operátoři vzájemný ekonomický stimul se propojovat, i když Úřad povinnost neuložil jako nápravné opatření.

Obecně platí, že vyjednávací pozice odběratelů služeb velkoobchodní terminace je přímo závislá na velikosti podniku a realizovaných objemech provozu na velkoobchodním trhu. Pozici odběratele velkoobchodních služeb terminace tedy ovlivňuje realizovaný objem originovaného maloobchodního provozu volání a počet účastníků tohoto operátora na maloobchodním trhu, měřený počtem účastnických stanic nebo přípojek.

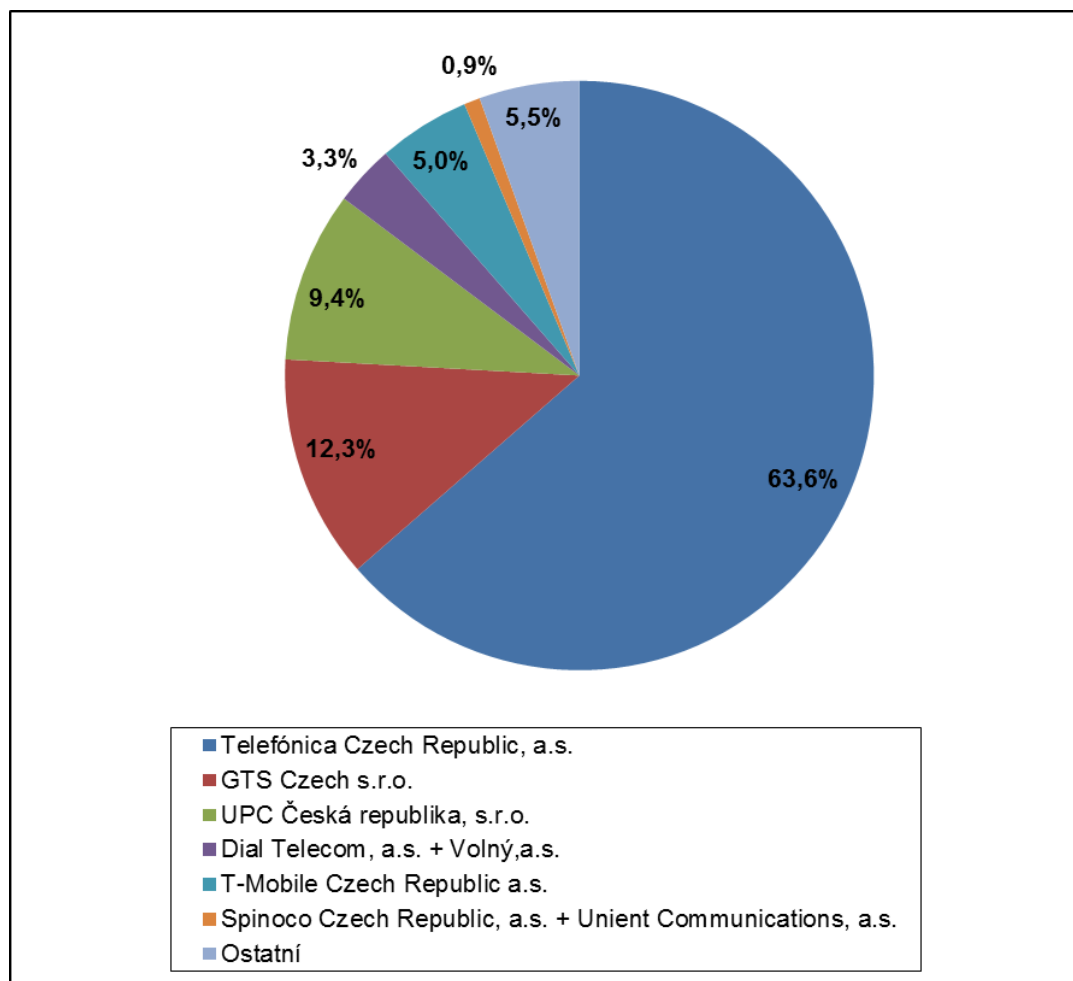
Na velkoobchodním „trhu hlasových služeb poskytovaných v pevném místě“ působí v současné době 28 poskytovatelů služeb, kteří mají uzavřené smlouvy o propojení, na jejichž základě poskytují velkoobchodní služby originace, terminace a tranzitu jak pro vlastní maloobchodní účastníky, tak i pro účastníky dalších poskytovatelů služeb volání na maloobchodní úrovni.

Postavení společnosti Telefónica na velkoobchodním i maloobchodním trhu volání, které jí dává výhodnou vyjednávací pozici oproti alternativním poskytovatelům služeb, je zřejmé z grafů uvedených v části zabývající se velikostí a vývojem tržních podílů a grafu č. 18.

Pokud tedy Úřad posuzuje vyjednávací sílu jednotlivých alternativních poskytovatelů VDTS ve veřejné telefonní síti v pevném místě, pak již z hodnocení kritéria velikost podniku a kontrola infrastruktury nsnadno duplikovatelné lze dovést její nedostatečnou výši oproti společnosti Telefónica.

Jak vyplývá z grafu č. 18 (graf tržních podílů podle počtu minut originovaných účastníky), je vzhledem k vysokým rozdílům v tržních podílech mezi společností Telefónica a jednotlivými významnými alternativními operátory možno kompenzační sílu na straně poptávky (alternativních operátorů) označit za slabou.

Graf č. 18: Zázornění tržních podílů společnosti Telefónica a alternativních poskytovatelů na celkovém počtu originovaných minut VDTs na velkoobchodním relevantním trhu za rok 2012

Úřad tuto situaci může doložit i na dalších tržních podílech, kdy např. tržní podíl společnosti Telefónica (za rok 2012) dosahuje výše 55,5 % z celkového počtu účastnických stanic. V segmentu účastnických stanic nepodnikajících fyzických osob má společnost Telefónica dokonce tržní podíl ve výši 62,3 %, v segmentu účastnických stanic právnických a podnikajících fyzických osob činí tržní podíl společnosti stále 47,8 % z celkového počtu účastnických stanic.

Podle názoru Úřadu je zřejmé, že slabá kompenzační síla na straně poptávky tak umožňuje rozhodujícímu dodavateli velkoobchodních služeb terminace ve veřejné telefonní síti v pevném místě chovat se nezávisle na konkurenci a odběratelích.

Současně samozřejmě platí, že i postavení každého z dalších poskytovatelů služeb terminace je v jednotlivých sítích specifické a jedinečné, neboť jak je uvedeno výše, ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází.

V souvislosti s posuzováním postavení a očekávaného konání poskytovatelů služeb Úřad dále uvádí názor Evropské komise, který sdělila ve svém stanovisku (viz část F této analýzy). Ten vychází z předpokladu, že každý z poskytovatelů služeb terminace může uplatnit potenciální tržní sílu vzhledem k jedinečnosti poskytované služby, a to zejména tím, že buď odmítne buď samotný přístup, resp. propojení, nebo dohodu o jeho ceně, event.

nebude akceptovat cenu za terminaci. S ohledem na to Komise uvádí, že odmítání přímého propojení ze strany alternativního operátora by mohlo vést ke „strategii zvyšování nákladů konkurence“ tím, že by nutil ostatní alternativní operátory k tranzitu provozu přes třetího operátora pro účely terminace. I když Komise připouští, že nepřímé propojení může být pro některé menší alternativní operátory efektivnější variantou, má za to, že na relevantním trhu musí mít operátor usilující o terminaci svého provozu možnost požádat o přímé propojení.

Velkoobchodní terminace volání je nezbytná k tomu, aby bylo možné ukončit hovory směřované na volaná čísla v síti jiného operátora. Jednoznačným zájmem alternativního operátora je proto propojit svou síť se sítěmi jiného/jiných operátorů tak, aby bylo jeho účastníkům umožněno dovolat se účastníkům v jiných účastnických sítích a naopak. Nicméně Komise ve svém stanovisku uvádí, že nelze zcela vyloučit případy, kdy by bylo možné předpokládat, že dojde ze strany alternativních operátorů k odmítnutí přístupu nebo sporu o cenu za službu.

Z pohledu incumbenta není tento zájem o terminaci volání příchozího ze sítí jiných alternativních poskytovatelů služeb prioritní, pokud většinu volání realizuje v rámci své sítě a vznik nových alternativních operátorů pro něho představuje rozšiřování konkurence. Motivace chování incumbenta při propojování sítí, pokud na maloobchodním trhu zaujímá rozhodující pozici, může být proto odlišná od chování ostatních alternativních poskytovatelů služeb. Podle názoru Úřadu je tedy potenciální hrozba odmítnutí přístupu a sporu o cenu v jeho případě vyšší.

Komise má však za to, že i když nebyly v minulosti Úřadem pozorovány problémy v oblasti hospodářské soutěže, týkající se odmítání přístupu ze strany alternativních operátorů, a to i přes absenci regulace přístupu k terminaci v sítích alternativních operátorů a regulace cen, nelze tyto pominout zejména s ohledem na uvažované uplatnění cenové regulace novou nižší cenou na všechny podniky na trhu. Podle přesvědčení Komise je pro uplatnění regulace ex-ante postačující, pokud je v rámci analýzy předmětného relevantního trhu identifikována pouhá hrozba odmítnutí požadavku na přístup nebo regulované ceny. Komise ve svém stanovisku (viz část F této analýzy) v této souvislosti poukázala na fakt, že vzhledem ke změně úrovně regulovaných cen za terminaci a uložení regulace cen všem poskytovatelům služeb na RT 3, nelze vyloučit, že by k takovému tržnímu selhání nemohlo dojít. Proto je podle názoru Komise třeba uložit symetricky nejen povinnost související s regulací ceny za ukončení, ale i regulaci přístupu, resp. propojení pro účely ukončení volání v sítích všech podnikatelů na trhu.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Úřad konstatuje na základě provedené analýzy, že na relevantním trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem se samostatnou významnou tržní silou ve své síti, každý poskytovatel služby ukončení volání má absolutní podíl (100 %) ve své síti.

Z provedené analýzy vyplynulo, že pozice podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu je natolik silná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání. Úřad shledal, že existují rozdíly ve vyhodnocení kritérií pro uplatnění významné tržní síly mezi incumbentem, společností Telefónica, a ostatními poskytovateli služeb na tomto trhu, a proto navrhone stanovit podmínky podnikání přiměřeně zjištěným skutečnostem.

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Vzhledem k charakteru relevantního trhu ukončení volání (terminace) v jednotlivých telefonních sítích poskytovaných v pevném místě neexistuje společná významná tržní síla, neboť provozovatelé jednotlivých veřejných telefonních sítí mají v dané síti monopolní postavení. Z tohoto důvodu nebyla kritéria společné významné tržní síly dle Metodiky na tomto trhu uplatněna.

3.4 Přenesená významná tržní síla

Úřad konstatuje, že na relevantním trhu č. 3 – „ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě“ je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem s významnou tržní silou ve své síti, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.5 Závěry k analýze trhu

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné telefonní síti, to platí i pro nově vstupující subjekty na relevantní trh. Významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat, podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí, a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu.

Úřad proto v kapitole 3.1.1 analyzoval vývoj trhu a tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě vyjádřený v počtu terminovaných minut a v počtu účastníků a vyhodnotil i další relevantní kritéria podle Metodiky.

Z hlediska vývoje dochází k celkovému poklesu terminovaných minut v pevném místě (viz graf č. 1), za současného poklesu tržního podílu společnosti Telefónica na celkovém počtu terminovaných minut (viz graf č. 2), obdobný trend je možno pozorovat i u počtu aktivních přípojek. Rovněž tak lze pozorovat trend přesunu provozu volání prostřednictvím VDTS z klasických PSTN sítí na širokopásmové síť pomocí technologie VoIP. Tento trend a jeho prohloubení Úřad očekává i pro další období.

Vývoj tržního podílu společnosti Telefónica ve sledovaném období ve všech sledovaných parametrech klesal, přesto však zůstává stále poměrně vysoký. I přes uplatnění nápravných opatření na relevantních trzích přístupu, tj. č. 1, 4 a 5, a zohlednění výše uvedeného trendu postupného snižování využívání PSTN sítí Úřad nepředpokládá, že v časovém horizontu platnosti této analýzy relevantního trhu dojde k podstatnému sblížení tržních podílů společnosti Telefónica a alternativních operátorů.

Na základě vyhodnocení tohoto a dalších kritérií zaměřených na charakteristiku podniku, souvisejících s charakteristikou zákazníků a konkurence, dospěl Úřad k závěru, že pozice všech 28 podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu není zcela identická a že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání. Shledal však, že nižší objem provozu volání, velikost podniku a kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné se promítají i do odlišné charakteristiky jednání odběratele služeb na relevantním trhu u alternativního poskytovatele služeb terminace oproti

bývalému incumbentovi. Proto Úřad považoval za nezbytné tyto skutečnosti zohlednit při návrhu stanovení nápravných opatření tak, aby byla zajištěna jejich přiměřenost.

Zároveň je zde třeba uvést stanovisko Komise, která říká, že na trzích terminace se nelze zcela spoléhat na to, že obchodní dohody zajistí dostatečné propojení všech sítí, a tudíž existuje potenciální hrozba odmítání přístupu.

Úřad očekává, že nově vstupující subjekty na relevantní trh budou uplatňovat vzájemnou reciprocitu cen s podniky s významnou tržní silou za službu ukončení volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. V případě neuplatňování symetrických cen Úřad využije svých zákonných pravomocí, k zajištění potřebné symetrie cen na trhu.

Nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže (regulace ex post) nepostačují k řešení daného problému.

Úřad na tomto trhu neshledal existenci společné významné tržní síly, ani přenesené významné tržní síly.

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze zákona

Povinnost podnikatele podle § 80 odst. 2 Zákona nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh. Stejná povinnost platí i pro předávání změn a dodatků smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení.

Podnik, kterému byla uložena v rozhodnutí o uložení povinností podle § 84 odst. 2 Zákona, je povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku. Tato zákonná povinnost byla přijata až zákonem č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Uvedený zákon nabyl účinnosti 1. 1. 2012, a proto se tato povinnost nevztahovala na společnost Telefónica, jako na podnik s významnou tržní silou, kterému byla uložena povinnost podle § 84 odst. 2 Zákona na základě výsledku analýzy relevantního trhu vydané jako opatření obecné povahy č. A/3/10.2009-13.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Společnosti Telefónica byly uloženy podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona (ve znění účinném do 30. června 2010) a souvisejícího opatření obecné povahy č. A/3/10.2009-13 následující povinnosti:

1. Povinnost umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby ukončení volání (terminace) ve své veřejné telefonní síti v pevném místě podle § 84 Zákona, a to
  - a) vyhovět požadavku na propojení sítě nebo síťového zařízení společnosti Telefónica na místní nebo první tranzitní ústředně nejpozději ve lhůtách uvedených v referenční nabídce propojení ode dne obdržení požadavků na propojení,

- b) v případech, kdy na místní ústředně není signalizace SS7 a je pro daný typ provozu nezbytná, vyhovět přiměřenému požadavku na propojení sítě nebo síťového zařízení společnosti Telefónica na místní ústředně nejpozději ve lhůtě uvedené v referenční nabídce pro případ, kdy propojení nebrání technické omezení, prodloužené o 90 dnů ode dne obdržení požadavku na propojení,
- c) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k svým specifickým síťovým prvkům,
- d) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k svým přiřazeným prostředkům,
  - a to za podmínek určených referenční nabídkou propojení.

2. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

- a) uveřejňovat referenční nabídku propojení s uvedením popisu příslušných nabídek služeb, které poskytuje ke splnění povinností podle bodu 1, a souvisejících smluvních podmínek včetně cen v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a referenční nabídky propojení,
- b) uveřejňovat informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

3. Povinnost nediskriminace při poskytování propojení podle § 81 Zákona, a to

- a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
- b) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.

4. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to

vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby

- a) při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
- b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Úřad dále společnosti Telefónica uložil povinnosti související s regulací cen, a to sjednávat ceny za propojení v její telefonní síti tak, aby nebyly překročeny stanovené maximální ceny.

Ostatním společnostem - podnikům s významnou tržní silou: BT Limited, organizační složka, CASABLANCA INT s.r.o., COPROSYS a.s., ČD – Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., ČEZ ICT Services, a.s., Dial Telecom, a.s.,

Faster CZ spol. s r.o., GTS NOVERA s.r.o., ha-vel internet s.r.o., Kabelové televize Třinec, spol. s r.o., MaRcom-Eko s.r.o., MAXPROGRES, s.r.o., MobilKom, a.s., RIO Media a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic, a.s., T-Systém Czech Republic, a.s., Unient Communications, a.s., UPC Česká republika, a.s., Vodafone Czech Republic, a.s. a VOLNÝ, a.s. a fyzické osobě Michal Najman, byly uloženy podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona (ve znění účinném do 30. června 2010) a souvisejícího opatření obecné povahy č. A/3/10.2009-13 následující povinnosti:

1. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

uveřejňovat informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

2. Povinnost nediskriminace při poskytování služby ukončení volání (terminace) podle § 81 Zákona, a to

- a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
- b) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.

Hlavním cílem regulace uplatněné na základě minulé analýzy relevantního trhu bylo zajistit trvalé konkurenční prostředí na relevantním trhu v zájmu koncových uživatelů a spotřebitelů.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na povinnosti uložené v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace dostatečný pro zlepšení konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Referenční nabídka zveřejněná s ohledem na plnění povinnosti vyplývajících z minulé analýzy odpovídala povinností umožnit přístup, nediskriminace a průhlednosti. Ve sledovaném období došlo ke změně přílohy č. 1 („Služby a ceny“), která byla zveřejněna v částce 1/2011 Telekomunikačního věstníku dne 11. února 2011. Touto změnou došlo k úpravě ceny za službu přenesení čísla poskytovanou společností Telefónica. K dalším změnám došlo v těle smlouvy a v přílohách 4 („Vyúčtování a placení“) a 5 („Smluvní pokuty“). Tyto změny byly zveřejněny v částce 12/2011 Telekomunikačního věstníku dne 9. září 2011. Tyto změny byly důsledkem vydání opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2011-10, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení, ve znění pozdějších změn. Všechny aktualizace referenční nabídky byly v souladu s uloženými povinnostmi a vedly k záměru Úřadu v souladu s uloženými povinnostmi.

Společnost Telefónica vede oddělenou evidenci nákladů a výnosů při poskytování služby ukončení volání (terminace) v pevném místě ve své veřejné telefonní síti v pevném místě v souladu s uloženou povinností. Společnost Telefónica předložila výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů za roky 2009, 2010 a 2011 v souladu s § 86 odst. 4 a 7 Zákona.

Úřad dále ve sledovaném období kontroloval plnění povinnosti průhlednosti, a to zda jednotlivé společnosti zveřejňují informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

Společnosti Dial Telecom, a.s. GTS NOVERA s.r.o., UPC Česká republika, a.s., BT Limited, organizační složka a T-Mobile Czech Republic, a.s. uveřejnily informace v souladu s uvedenou povinností a informace o uveřejnění informací byly také zveřejněny v částkách 12/2010, 13/2010 a 14/2010 Telekomunikačního věstníku. Společnosti MAXPROGRES, s.r.o. a T-Systems Czech Republic a.s. uveřejnily informace na svých stránkách, rozsah zveřejnění informací nicméně neodpovídal požadavkům podle opatření obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona. Oběma společnostem byly zaslány výzvy k odstranění nedostatků podle § 114 Zákona, společnosti zjištěné nedostatky odstranily a informace o uveřejnění informací byla zveřejněna v částkách 12/2010 a 13/2010 Telekomunikačního věstníku. Ostatní společnosti nezaslaly Úřadu informace o uveřejněných informacích, ani tyto informace nezveřejnily způsobem umožňujícím dálkový přístup na svých internetových stránkách. Úřad tyto společnosti vyzval k odstranění zjištěných nedostatků podle § 114 Zákona. Všechny společnosti zjištěné nedostatky odstranily a informace o uveřejnění informací byla postupně zveřejněna v částkách 16/2010, 17/2010, 18/2010, 19/2010 a 21/2010 Telekomunikačního věstníku.

Vývoj trhu je dokumentován v kapitole 3.1.1. věnované vývoji tržních podílů, kde je zřejmé, že dochází k celkovému poklesu počtu terminovaných minut v pevném místě, za současného poklesu tržního podílu společnosti Telefónica na celkovém počtu terminovaných minut. Na trhu zároveň dochází k mírnému přesunu provozu z klasických PSTN sítí na širokopásmové sítě pomocí technologie VoIP.

Ve sledovaném období byla stanovena maximální cena za terminaci v pevném místě pouze pro jednu společnost se samostatnou významnou tržní silou, a to pro společnost Telefónica. K 23. 4. 2010 došlo k poklesu maximální ceny za terminaci na tranzitní úrovni v porovnání s rokem 2009 o 5,56 %. Regulované ceny byly stanoveny jako maximální a byly stanoveny pro dvě úrovně propojení.

Posuzování podnětů

V období od druhého kola ART 3 řešil Úřad celkem 2 podání a 2 spory od operátorů, která souvisí s tímto relevantním trhem.

Navrhovatel GTS NOVERA a.s. vs. Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

Úřad řešil v roce 2009 podání společnosti **GTS NOVERA a.s.** (nyní GTS Czech s.r.o) a **Telefónica O2 Czech Republic, a.s.** (nyní Telefónica) ohledně plnění povinností uložených na relevantních trzích č. 8 a 9 (nyní relevantní trhy č. 2 a 3) ve věci poskytování **hlasového řešení O2 Comfort**. Na základě tohoto podání s podnětem na zahájení správního řízení z moci úřední se společností Telefónica zahájil Úřad šetření za účelem zjištění, zda nabídkou hlasového řešení O2 Comfort společnost Telefónica neporušuje

povinnosti nediskriminace uložené v REM/9/04.2006-17 a REM/8/04.2006-5 v souvislosti s rozhodnutími o ceně CEN/8/11.2008-3, CEN/9/11.2008-4 a CEN/16/04.2006-23 a ověřoval, zda nedochází na maloobchodní a velkoobchodní úrovni k neodůvodněnému křížovému financování, případně zda nedochází k porušení jiných povinností uložených společnosti Telefónica v rámci analýz relevantních trhů.

Úřad posuzoval, zda u nabídky O2 Comfort i při plném uplatnění maximálních slev jsou pokryty velkoobchodní náklady (velkoobchodní regulované ceny). Úřad posouzení provedl u všech tří typů nabídek O2 Comfort, které se liší způsobem tarifkace a cenami za hovorové služby u jednotlivých typů nabídek. Úřad dospěl k závěru, že ceny s maximálně uplatňovanými slevami (tj. slevy uplatněné až při dosažení určitého objemu provozu) nepokrývají u národních volání v rámci pevné sítě velkoobchodní náklady a u volání do mobilních sítí veškeré ceny s nabízenými slevami, tedy i slevami maximálními pokrývají velkoobchodní náklady. Skutečnost, že všichni účastníci, kteří hlasové řešení využívají, nedosáhnou na maximální slevu (neboť neprovolají počet minut potřebný pro získání maximální slevy) však neznamená, že nabídka jako celek včetně všech slev je ztrátová, nebo dochází k neplnění uložených povinností. Ceny beze slev, případně s nižší úrovní slev pokrývají náklady a generují zisk. Na základě tohoto zjištění nebylo možné jednoznačně konstatovat, že uplatňováním slev v nabídce O2 Comfort společnost Telefónica neplní výše uvedené povinnosti podniku SMP.

Proto Úřad posuzoval možné protisoutěžní chování na celém relevantním trhu a ověřoval, zda ceny za maloobchodní produkt pokrývají velkoobchodní náklady a nákladovou část vstupů, které jsou pro maloobchodní produkt nezbytné. Při tom vzal do úvahy související maloobchodní produkty veřejně dostupné telefonní služby určené pro právnické osoby, kterým je nabídka O2 Comfort určena. Úřad na základě předložených podkladů dospěl k závěru, že v rámci všech souvisejících produktů poskytovaných právnickým osobám jsou veškeré náklady (maloobchodní i velkoobchodní) pokryty výnosy včetně zisku.

Na základě tohoto zjištění Úřad neshledal porušení povinnosti nediskriminace na trhu č. 9 a zkonstatoval, že na takto posuzovaném základě mohou ostatní poskytovatelé soutěžit (tj. poskytovat služby všem právnickým osobám) a tato nabídka je replikovatelná. Úřad rovněž neshledal, že dochází k neodůvodněnému křížovému financování.

Z provedeného šetření vyplynulo, že nabídkou O2 Comfort se společnost Telefónica nedopustila porušení stanovené povinnosti nediskriminace ani jiných uložených povinností a správní řízení nebylo zahájeno.

Navrhovatel GTS Czech s.r.o. vs. Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

Úřad se v první polovině roku 2011 zabýval podnětem společnosti **GTS Czech s.r.o.** k prošetření možného porušení povinnosti nediskriminace uložené na relevantních trzích č. 2 a č. 3 a povinností souvisejících s regulací cen na těchto trzích, a to v souvislosti poskytováním množstevních slev v rámci nabídky **hlasového řešení O2 Quantum** pro právnické a podnikající fyzické osoby a pro státní správu ze strany společnosti **Telefónica**.

Úřad na základě tohoto podnětu prošetřoval, zda je nabídka O2 Quantum replikovatelná pro ostatní operátory, zda společnost Telefónica neporušuje uloženou povinnost nediskriminace na obou relevantních trzích a zda na maloobchodní a velkoobchodní úrovni nedochází k neodůvodněnému křížovému financování, případně, zda nedochází k porušení jiných povinností uložených společnosti Telefónica na uvedených relevantních trzích.

V rámci šetření Úřad ověřoval, zda jsou u nabídky O2 Quantum pokryty průměrné jednotkové náklady vynaložené na skutečně provolanou minutu O2 Quantum průměrnými jednotkovými výnosy na minutu z poskytování tohoto hlasového řešení. Úřad dospěl k závěru, že průměrná minutová cena s uplatněnými slevami nepokrývá náklady u národních volání v rámci pevných sítí a předmětnou službu nelze na základě dostupných velkoobchodních vstupů se ziskem replikovat. Pouze na základě toho zjištění však nebylo možné konstatovat, že společnost Telefónica neplní uložené povinnosti.

Úřad poté posoudil, zda průměrné jednotkové náklady, tj. velkoobchodní náklady a nákladová část vstupů, které jsou nezbytné pro maloobchodní produkty, jsou pokryty průměrnými jednotkovými výnosy (skutečně zaplacenými cenami) za maloobchodní produkty v rámci stanoveného souvisejícího maloobchodního trhu, tedy trhu „business“ zákazníků, na které se nabídka O2 Quantum vztahuje. Úřad dospěl k závěru, že v rámci všech produktů na souvisejícím maloobchodním trhu jsou veškeré náklady pokryty výnosy včetně zisku, tzn., že na takto posuzovaném základě, je tato nabídka replikovatelná při zohlednění veškerých velkoobchodních vstupů, které ostatní poskytovatelé nakupují od společnosti Telefónica pro posuzované služby.

S ohledem na skutečnost, že relevantní trhy č. 2 a 3 nejsou segmentovány na právnické a podnikající fyzické osoby a fyzické osoby, Úřad posoudil plnění povinností na celém maloobchodním trhu národních volání v pevné síti a dospěl k závěru, že výnosy z národních volání pokrývají náklady.

Úřad neshledal porušení povinnosti nediskriminace uložené na relevantních trzích č. 2 a 3 ani porušení povinností souvisejících s regulací cen na těchto trzích, neboť na základě provedeného šetření byla uvedená nabídka replikovatelná i jinými operátory. Úřad rovněž neshledal, že dochází ke křížovému financování.

Řešení sporů

Navrhovatel Dial Telecom, a.s. vs. Telefónica

Společnost Dial Telecom, a.s. požádala o rozhodnutí sporu mezi ní a společností Telefónica, který se týkal uzavření dodatku ke smlouvě o propojení. Předmětem tohoto dodatku byla úprava konfigurace propojení mezi pevnými sítěmi elektronických komunikací, která má vliv na celkovou cenu navrhovatele za službu terminace. Řízení o návrhu společnosti Dial Telecom, a.s. bylo však po dohodě sporných stran o zpětvzetí návrhu zastaveno usnesením.

Navrhovatel Telefónica vs. Spinoco Czech Republic, a.s.

Společnost Telefónica podala návrh na uložení povinnosti společnosti Spinoco (původně společnosti Unient Communications, a.s.) uzavřít Dodatek č. 7 ke Smlouvě o propojení sítí elektronických komunikací uzavřené dne 22. června 2005, ve znění předloženém navrhovatelem. Předložený Dodatek č. 7 však neřešil pouze ceny, které podléhají regulační činnosti Úřadu, ale obsahoval i položky a ceny na veškeré poskytované služby společností Telefónica a naopak, a to i zpětně od roku 2009. V průběhu řízení se ukázalo, že spornými položkami nebyly ceny za položky podléhající regulaci Úřadu, ale ceny za ty služby, které nejsou regulovány. Po vyloučení položek, o kterých není správní orgán oprávněn rozhodovat, protože se nejednalo o ceny za služby, které podléhají cenové regulaci, bylo vydáno rozhodnutí, které deklarovalo povinnost smluvních stran uzavřít Dodatek č. 7 v rozsahu uvedeném v rozhodnutí správního orgánu, tj. v rozsahu povinností uložených v rámci regulační činnosti Úřadu. Toto rozhodnutí správního orgánu I. stupně nabylo právní moci dne 28. 6. 2012 (nebylo napadeno rozkladem).

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu, monitorování vývoje trhu

Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze po uplynutí maximální lhůty stanovené Zákonem (tj. po třech letech).

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Návrh nápravných opatření

Potenciální tržní problémy

Na základě provedené analýzy trhu, včetně vyhodnocení stávajících nápravných opatření a řešených podnětů souvisejících s analyzovaným trhem, Úřad identifikoval následující potenciální tržní problémy.

1. Odmítání požadavku na propojení nebo přístup ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích.

Vyjednávací pozice společnosti Telefónica je natolik silná, aby se mohla chovat nezávisle na ostatních poskytovatelích i odběratelích služby. To by se mohlo negativně promítnout do vzájemného komerčního ujednávání propojení nebo přístupu mezi touto společností a ostatními podnikateli na trhu.

Všichni nově vstupující operátoři na trh uzavřeli smlouvy o propojení pro terminaci do své sítě na komerční bázi dobrovolně, bez zásahu Úřadu. Tito operátoři měli zájem na propojení, aby jejich účastníci mohli realizovat volání do/z ostatních sítí. Přesto však nelze zcela vyloučit, že by v době účinnosti analýzy k takovému odmítnutí přístupu nemohlo dojít.

Úřad v této souvislosti bere v úvahu, že přísnější regulace ceny propojení zvyšuje motivaci alternativních operátorů odmítnout požadavek na přístup a alespoň dočasně (do případného vyřešení sporu) využívat vyšších cen za terminaci.

Úřad proto, s ohledem na stanovisko Komise (viz. část F této analýzy), jež Úřad doplnil do hodnocení „Kritéria související s charakteristikou zákazníků a konkurence“ (viz kap. 3.1.3), přistoupí k uložení povinnosti přístupu podle § 84 Zákona k zajištění propojení všem poskytovatelům služeb na posuzovaném velkoobchodním trhu.

2. Diskriminační jednání nebo zadržování informací: SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle diskriminovat ostatní podnikatele vůči své maloobchodní divizi v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb.

3. Účtování nepřiměřených/excesivních cen za terminaci

Jak Úřad uvedl v závěrech kapitoly Ceny a ziskovost, existuje riziko možného uplatňování nepřiměřeně vysokých cen v neprospěch koncových uživatelů. Společnosti s uloženou povinností dodržovat stanovenou regulaci cen striktně dodržovaly Úřadem stanovenou maximální cenu, aniž by samy při poklesu svých nákladů přistoupily ke snížení účtovaných cen.

Úřad v souvislosti s plánovaným výrazným snížením cen za terminaci provedl koncem roku 2012 průzkum a obeslal stávajících 23 podniků s významnou tržní silou s cílem zjistit, zda by tito operátoři přistoupili dobrovolně na nižší symetrickou cenu za terminaci (vypočtenou metodou pure LRIC) v případě neuložení této povinnosti. Na průzkum reagovalo 12 operátorů, z nichž pouze 4 uvedli, že by dobrovolně akceptovali symetrické ceny.

Zkoumaný relevantní trh je typický 100 % tržním podílem jednotlivých operátorů ve svých vlastních sítích a z toho vyplývající nulovou úrovní konkurence a absencí substitutů (pro službu terminace hovorů v jednotlivých sítích). Tato tržní síla pak operátorům umožňuje stanovovat ceny poskytovaných služeb nezávisle na ostatních tržních subjektech. Tato situace může nastat i v případě vstupu nových subjektů na relevantní trh, kdy nově vstupující subjekt nebude akceptovat stejnou terminační cenu, jakou má uloženou podnik s významnou tržní silou na relevantním trhu.

Pokud by povinnosti související s regulací cen nebyly uloženy všem podnikům s významnou tržní silou, mohlo by ze strany některého z těchto (neregulovaných) podniků dojít k uplatňování asymetrických a nepřiměřeně vysokých cen, přesahujících maximální ceny stanovené Úřadem, s následným negativním dopadem na koncového uživatele. Pokud by Úřad uložil cenovou regulaci jen některým podnikům, ostatní (cenově neregulované) subjekty s významnou tržní silou by nemusely být ochotny přistoupit dobrovolně na regulované maximální ceny a naopak by mohly účtovat ceny vyšší.

V této souvislosti vzal Úřad v úvahu i názor Komise na symetrické uplatňování cenové regulace vůči všem SMP podnikům, který opakovaně k návrhům Úřadu v této věci Komise uplatnila (naposledy v listopadu 2012 k návrhu na nově stanovené maximální regulované ceny na posuzovaném trhu). Tento postup (symetrická regulace) je i v souladu s Doporučením Komise o regulaci sazeb, které aplikaci symetrických cen předpokládá (doporučuje).

Úřad proto považuje za důvodné uplatnit cenovou regulaci pro všechny společnosti s významnou tržní silou na tomto relevantním trhu. Za účelem dodání části vstupů do nákladového modelu LRIC pro službu terminace volání ve veřejné telefonní síti v pevném místě, považuje Úřad za nutné zajistit údaje z oddělené evidence nákladů a výnosů. Pro model LRIC právě náklady incumbenta Úřad považuje za nejlepší odhad nákladů teoretického efektivního operátora.¹¹ Nápravné opatření ve formě vedení oddělené evidence nákladů a výnosů považuje za odůvodněné uložit pouze společnosti Telefónica.

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit všem podnikům s významnou tržní silou uvedených v článku 2 písm. a) výrokové části tohoto opatření následující povinnosti podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);

---

¹¹ Tato informace představuje jisté zjednodušení, neboť vstupy do nákladového modelu nepochází pouze od společnosti Telefónica, ale lze je v některých případech získat i z jiných zdrojů (např. benchmarkem). Přesto je primárním zdrojem informací do nákladového modelu právě společnost Telefónica.

b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména

1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;

c) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména

1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,
3. Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

d) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nápravné opatření podle písmene d) se navrhuje uložit pro případy ukončení volání na geografická účastnická čísla, negeografická účastnická čísla řady (910) a telefonní čísla s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

Úřad navrhuje uložit společnosti Telefónica podle § 51 odst. 5 písm. c) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy povinnost

oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby

1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Úřad bude vynucovat plnění povinností vyplývajících ze Zákona.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu analýzy relevantního trhu s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) zaslal dne 9. srpna 2013 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

ÚOHS ve své první připomínce rozebírá návrh Úřadu na asymetrické uložení povinností vedení oddělené evidence nákladů a výnosů a přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pouze pro společnost Telefónica a navrhuje prvně jmenovanou povinnost uložit symetricky všem podnikům s významnou tržní silou. Svůj návrh zdůvodňuje ÚOHS snahou získat data pro účely zajištění možnosti provádění ex post kontroly soutěžního chování jednotlivých subjektů z pohledu možného zneužití dominantního postavení zakázanými cenovými praktikami.

Zcela obecně je nejprve nutné zdůraznit, že Úřad je při provádění analýzy relevantních trhů a následném ukládání nápravných opatření vázán Zákonem a dále pravidly

obsaženými v evropském regulačním rámci. Zákon v § 5 odst. 4 stanoví Úřadu povinnost řídit se při naplňování cílů regulace mimo jiné zejména zásadami objektivitu, transparentnosti a proporcionality a čl. 8 odst. 4 přístupové směrnice povinnost ukládat nápravná opatření s ohledem na povahu zjištěných soutěžních problémů. Z výše uvedeného tak Úřadu plynou omezení při návrhu nápravných opatření, která musí být řádně odůvodněná a směřovat k odstranění zjištěných (či potenciálních) soutěžních problémů. Jako klíčový soutěžní problém v cenové oblasti, společný všem podnikům s významnou tržní silou, identifikoval Úřad možnost účtování nepřiměřeně vysokých (excesivních) cen za terminaci a tento problém navrhl řešit uložením povinností souvisejících s regulací cen. Protože rozsah zjištěných soutěžních problémů nebyl ze strany ÚOHS připomínkován, resp. nebyly Úřadu předloženy argumenty ve prospěch rozšíření tohoto rozsahu, nelze bez dalšího rozšiřovat ukládaná nápravná opatření a zvyšovat tím regulační zátěž dotčených operátorů. Úřad rovněž připomíná, že oproti předchozí analýze již dochází k rozšíření rozsahu nápravných opatření, a to právě o povinnosti související s regulací cen, které byly podle předchozí analýzy relevantního trhu uloženy pouze společnosti Telefónica. Úřad rovněž konstatuje, že nelze odůvodnit uložení jakýchkoliv nápravných opatření odkazem na snahu zajistit podklady pro případné ex post hodnocení soutěžního chování ze strany ÚOHS. Úřad považuje rozsah navrhovaných nápravných opatření za přiměřený povaze zjištěných soutěžních problémů. Na základě výše uvedených důvodů se Úřad návrhu ÚOHS rozhodl nevyhovět.

Nad rámec této argumentace Úřad uvádí, že nápravné opatření ve formě vedení oddělené evidence nákladů a výnosů ukládá pouze společnosti Telefónica s dvojitým úmyslem. Prvním je snaha zajistit část vstupů do nákladového modelu LRIC pro službu terminace volání ve veřejné telefonní síti v pevném místě, pro který jsou právě náklady incumbenta považovány za nejlepší odhad nákladů teoretického efektivního operátora¹². Druhým důvodem je snaha zajistit podklady pro ověření, že nedochází (resp. nebude docházet) k neodůvodněnému křížovému financování u největšího operátora působícího na relevantním trhu¹³, u něž by tak toto chování (a z něj teoreticky plynoucí protisoutěžní praktika ve formě stlačování marží) měla potenciálně největší (negativní) dopad na úroveň konkurenčního prostředí na posuzovaném relevantním trhu (a přeneseně i souvisejícím trhu maloobchodním). Byť Úřad nepopírá, že obdobným (protisoutěžním) způsobem by se při stanovování cen svých služeb mohli chovat i ostatní operátoři s významnou tržní silou (tj. mohli by ve snaze získat větší tržní podíl křížově financovat své maloobchodní služby, čímž by se dopouštěli stlačování marží), Úřad jim povinnost vedení oddělené evidence nákladů a výnosů neukládá s ohledem na jejich relativně malý tržní podíl a z toho plynoucí malý potenciál negativním způsobem ovlivnit úroveň konkurenčního prostředí¹⁴. Úřad však bude i nadále vyhodnocovat úroveň konkurenčního prostředí na posuzovaném relevantním trhu a je v případě potřeby připraven svůj postup přehodnotit.

Ve druhé připomínce ÚOHS komentuje kapitolu Posuzování podnětů, v níž Úřad popisoval podněty k prošetření možného porušení povinností uložených na relevantním trhu, obdržené v období od vydání předchozí analýzy. ÚOHS se odkazuje na své stanovisko k postupu Úřadu pro vyhodnocování stlačování marží, uplatněné v červnu roku 2011 při veřejné konzultaci dokumentu „Postup Českého telekomunikačního úřadu při cenovém vyhodnocování maloobchodních nabídek vertikálně integrovaného operátora“. ÚOHS

¹² Tato informace představuje jisté zjednodušení, neboť vstupy do nákladového modelu nepochází pouze od společnosti Telefónica, ale lze je v některých případech získat i z jiných zdrojů (např. benchmarkem). Přesto je primárním zdrojem informací do nákladového modelu právě společnost Telefónica.

¹³ Měřeno celkovým počtem terminovaných minut na relevantním trhu, byl podíl společnosti Telefónica ke konci roku 2012 více než 66 %, zatímco podíl druhého nejvýznamnějšího operátora, společnosti GTS Czech s.r.o., byl mírně přes 10 %.

¹⁴ To však neznamená, že by ze stejného důvodu bylo možné upustit například od ukládané povinnosti související s regulací cen, neboť v tomto případě Úřad kromě ochrany hospodářské soutěže sleduje i další cíl v podobě ochrany zájmů koncových uživatelů.

upozorňuje na možný negativní efekt na soutěž na trhu v případě, kdy dochází ke stlačování marží u jedné konkrétní, svým dopadem významné, nabídky na trhu. Tento negativní efekt by posuzování stlačování marží za celé portfolio služeb na daném trhu nebylo možné rozpoznat. Na závěr této tematicky druhé připomínky ÚOHS konstatuje, že oproti Úřadu, který chápe zakázané křížové financování jako zákaz dotovat ztrátu ze služeb na neregulovaných trzích ziskem ze služeb na regulovaných trzích, ÚOHS vidí tuto protisoutěžní praktiku širěji, a to jako zákaz takového chování, kdy subjekt s cílem vytlačit konkurenty z trhu, dotuje ztrátu generovanou na tomto trhu ziskem ze služeb na trzích, kde daný subjekt není pod účinným konkurenčním tlakem (má významnou tržní sílu).

Úřad připomínku ÚOHS vnímá jako příspěvek do diskuse na téma, jakým způsobem vyhodnocovat stlačování marží, čemuž se nebrání, než jako podnět ke změně stávajícího návrhu analýzy relevantního trhu č. 3, resp. kapitoly Posuzování podniků. V té totiž Úřad pouze fakticky popsal minulé podání dotčených subjektů a jejich vypořádání a na tomto stavu již nelze nic měnit. Rozsáhlá výměna názorů na postup při vyhodnocování marží proběhla již v rámci veřejné konzultace k metodice Úřadu, na kterou se proto Úřad na tomto místě odvolává¹⁵. Metodické zdůvodnění postupu Úřadu je pak popsáno ve výše uvedeném dokumentu¹⁶.

Úřad je připraven přehodnotit svůj postup při vyhodnocování stlačování marží v návaznosti na připravovaném doporučení Evropské komise k nediskriminaci a nákladovým metodikám.

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) znovu konzultoval upravený návrh analýzy po vypořádání připomínek z opakované veřejné konzultace. Předseda ÚOHS zaslal dne 5. listopadu 2013 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

ÚOHS ve svém vyjádření opět, obdobně jako ve svém prvním vyjádření k návrhu této analýzy z 8. srpna 2013, navrhuje uložení povinnosti vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů na všechny operátory stanovené jako SMP. Svůj návrh ÚOHS odůvodňuje tím, že každý SMP operátor má ve své síti 100% tržní podíl a s ohledem na to ÚOHS považuje uložení této povinnosti za proporcionální a zároveň i za opatření nezbytné jak pro provádění ex post, tak ex ante kontroly významné části zkoumaného trhu.

Úřad tomuto návrhu nevyhověl a nadále setrvává na svém původním stanovisku, že rozšíření povinností ukládaných na všechny stanovené SMP operátory i o povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů by bylo nepřiměřeným regulačním opatřením, pro které Úřad neshledal důvody v rámci vyhodnocení potenciálních tržních problémů. Pro podrobnější zdůvodnění svého postoje v této věci se Úřad odkazuje na svou výše uvedenou argumentaci v rámci prvního kola připomínek ÚOHS Úřad si je vědom skutečnosti, že každý z SMP operátorů disponuje ve své síti 100% tržním podílem, to však ještě bez dalšího automaticky neznamená, že jim bude ukládán plný rozsah nápravných opatření, tj. vč. takových, u nichž Úřad nedospěl k závěru, že mají potenciál přispět k nápravě zjištěných či potenciálních tržních problémů. S názorem ÚOHS, že je třeba uložit povinnost oddělené evidence všem SMP operátorům, se zjevně neztotožňuje ani Evropská komise, která návrh této analýzy relevantního trhu připomínkovala zejména v tom smyslu, že je třeba uložit všem SMP operátorům povinnost přístupu, ale nikoliv i povinnost oddělené evidence. Tomu odpovídá i praxe při ukládání nápravných opatření na tomto trhu jinými evropskými regulátory. Evropská komise např. v červnu 2013 ve svém rozhodnutí (SK/2013/1455) k notifikaci analýzy relevantního trhu č. 3 ze strany slovenského regulačního orgánu (TÚSR)

¹⁵ Viz [vypořádání všech připomínek z veřejné konzultace](#) k dokumentu Postup Českého telekomunikačního úřadu při cenovém vyhodnocování maloobchodních nabídek vertikálně integrovaného operátora.

¹⁶ [Postup Českého telekomunikačního úřadu při vyhodnocování nabídek vertikálně integrovaných operátorů v souvislosti se stlačováním marží.](#)

vyzvala k uložení povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů pouze na „etablovaného provozovatele“, neboť jeho podklady slouží jako vstupy do modelu pure BU-LRIC (TÚSR v původním návrhu analýzy nenavrhl uložit tuto povinnost ani incumbentovi). V současné evropské regulační praxi na relevantním trhu č. 3 je tak tato povinnost, pokud je již vůbec ukládána, ukládána pouze incumbentovi. Úřad znovu zdůrazňuje, že při cenové regulaci formou maximálních cen, kalkulovaných prostřednictvím metody „pure“ BU-LRIC v souladu s Doporučením Komise o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU, tedy při výpočtu regulované ceny pro teoretického efektivního operátora využívajícího sítě nové generace, postrádá povinnost vedení oddělené evidence u těch operátorů, jejichž podklady neslouží jako vstupy do nákladového modelu, smysl.

V závěru svého vyjádření ÚOHS připomněl (bez konkrétní připomínky) své předchozí vyjádření (ze srpna 2013) k problematice postupu při ověřování stlačování marží a křížového financování. Protože ÚOHS v této věci neuplatnil žádný nový konkrétní návrh, Úřad odkazuje na vypořádání této připomínky z předchozí konzultace návrhu analýzy s ÚOHS.

Část E – Vypořádání připomínek

Dne 25. dubna 2013 se uskutečnil workshop (pracovní jednání) s odbornou veřejností ke zpracovanému návrhu analýzy relevantního trhu. Tímto pracovním jednáním Úřad konzultoval analýzu relevantního trhu nad rámec stanovený v § 130 Zákona. Uplatněné připomínky operátorů směřovaly především k upřesnění definic pojmů u věcného vymezení trhu a dále k požadavku na doplnění nových terminačních cen u zemí, v kterých nedávno proběhla notifikace. Nové ceny byly zaneseny do grafů mezinárodního srovnání. Úřad vyhodnotil připomínky a náměty vznesené v rámci diskuse se zástupci poskytovatelů služeb elektronických komunikací a po dopracování zveřejnil návrh analýzy relevantního trhu k veřejné diskusi podle § 130 Zákona.

Dne 13. května 2013 zveřejnil Úřad na svých internetových stránkách na diskusním místě výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/3/XX.2013-YY, trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Úřad obdržel ve stanovené lhůtě připomínky od 3 subjektů, a to společností T-Mobile Czech Republic a.s., Telefónica Czech Republic, a.s. a společností České Radiokomunikace a.s. Úřad všechny připomínky vypořádal.

Připomínka společnosti T-Mobile se týkala nesouhlasu se záměrem ČTÚ (vydat nové rozhodnutí o ceně pro stávající SMP podnik (Telefónica) až po provedení a vydání analýzy. T-Mobile navrhl rozhodnutí o ceně notifikovat a vydat již před vydáním analýzy. Tento požadavek Úřad neakceptoval s tím, že jeho záměrem, v zájmu zajištění uplatňování symetrických cen na trhu, je uložit povinnosti a uplatnit nově stanovenou maximální výši regulované ceny současně všem SMP podnikům na základě této analýzy.

Společnost Telefónica v první z připomínek upozornila na skutečnost, že předložená analýza ani nápravná opatření neřeší případ, kdy nový poskytovatel služby terminace vstoupí na relevantní trh. Úřad v reakci na tuto připomínku v analýze uvedl předpoklad, že nově vstupující subjekt bude uplatňovat symetrickou cenu jako podniky se SMP, v opačném případě využije svých oprávnění podle zákona k zajištění uplatňování symetrických cen na trhu. Vstup nového subjektu na trh a jeho stanovení SMP podnikem bude řešit v následné analýze. Společnost Telefónica dále poskytla Úřadu informaci, že byla informována společností ČEZ ICT Services, a.s. o přechodu práv a povinností vyplývajících z jejich vzájemné propojovací smlouvy na společnost Telco Pro Services, a.s. Úřad tuto informaci prověřil a zohlednil v aktualizaci poskytovatelů služeb na relevantním trhu.

V další připomínce společnost Telefónica upozornila na problém, který představují vysoké a rostoucí ceny za terminaci v sítích operátorů mimo EU. Podle názoru společnosti Telefónica je pozice unijních operátorů vystavena nepřiměřenému tlaku ze strany ne-unijních operátorů, kteří v poslední době zvýšili nebo drží cenu za terminaci několikanásobně vyšší než je reciproční cena, kterou dosud účtovali a účtují unijní operátoři z důvodu uplatněné regulace. Telefónica v souvislosti s avizovaným dalším snížením cen za terminaci vyzvala Úřad k zohlednění tohoto stavu v nové připravované cenové regulaci. Úřad tuto připomínku akceptoval, po doplnění a vyhodnocení relevantních dat se rozhodl upravit i rozsah navrhované cenové regulace tak, aby se nevztahovala na terminaci volání přicházejících ze zemí mimo oblasti Evropského hospodářského prostoru.

Společnosti Telefónica dále požádala, aby Úřad doplnil zdůvodnění ke zrušení stanovení podniků s významnou tržní silou (SMP) na relevantním trhu několika subjektům na základě předchozí analýzy. Úřad tuto připomínku akceptoval a v textu předmětné části návrhu analýzy rekapituloval nesplnění kritérií pro zařazení na trh terminace. Další připomínky společnosti Telefónica se týkaly zahrnutí do věcného vymezení trhu volání na negeografická účastnická čísla (řada 910) a volání na telefonní čísla s přístupovými kódy, a uplatnění cenové regulace na tyto typy volání. Úřad připomínku neakceptoval. Podle názoru Úřadu, mají tato volání stejný charakter jako volání na geografická účastnická čísla, a proto tato volání zařadil (stejně jako v minulé analýze) do věcného vymezení trhu. S ohledem na předpokládanou změnu metodiky výpočtu velkoobchodní ceny za terminaci ve fixní síti (přechodem na výpočet ceny pro teoretického efektivního operátora s nově budovanou NGN sítí v souladu s [Doporučením Komise o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU](#)), a s tím souvisejícím předpokládaným stanovením jedné ceny pro propojení za účelem terminace, pak vyčleňování uvedených volání z cenové regulace (jak bylo provedeno v rámci II. cyklu analýz) postrádá smysl. Protože se možný soutěžní problém při volání v zásadě nijak neodlišuje od možného soutěžního problému při volání na klasická geografická čísla veřejné pevné telefonní sítě, Úřad navrhl uplatňovat povinnosti související s regulací cen i na tato čísla.

Společnost České Radiokomunikace požadovala doplnění informace o výsledcích průzkumu, který Úřad provedl koncem roku 2012, za účelem zjistit, zda by poskytovatelé služeb terminace bez uplatnění cenové regulace přistoupili dobrovolně na nižší symetrickou cenu za terminaci (vypočtenou metodou pure LRIC) v případě, že by jim tato povinnost nebyla uložena. Úřad společnosti České Radiokomunikace vyhověl a požadovanou informaci do textu návrhu analýzy doplnil.

Kompletní znění vypořádání připomínek je uvedeno v tabulce vypořádání připomínek na [diskusním místě](#).

Úřad dne 30. 9. 2013 obdržel sdělení Komise, která zahájila druhou fázi šetření podle článku 7a směrnice 2002/21/ES. Komise vyjádřila nesouhlas s neuložením povinností umožnit účinný přístup na trzích terminace v sítích alternativních operátorů, kteří byli označeni jako podniky s významnou tržní silou. Úřad tyto připomínky Evropské komise akceptoval, zapracoval do analýzy a přistoupil ke II. fázi veřejné konzultace.

Dne 9. října 2013 zveřejnil Úřad na svých internetových stránkách na diskusním místě výzvu k uplatnění připomínek k upravenému návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/3/XX.2013-YY, trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Úřad obdržel ve stanovené lhůtě (10 dní) připomínky od 2 subjektů, a to společností Telefónica a společnosti GTS Czech s.r.o.

Společnost Telefónica ve svém dopise pouze oznámila, že k nové analýze RT č. 3 nemá připomínek.

Společnost GTS Czech s.r.o. navrhla, aby Úřad uložil povinnost přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona pouze společnosti Telefónica a nikoliv ostatním provozovatelům pevných telefonních sítí. Společnost GTS Czech má za to, že tuto povinnost není vhodné ukládat individuálně každému operátorovi na základě analýzy trhu, neboť jako taková je, při zachování zásady proporcionality, již obsažena v platné legislativě (ZEK, § 79 a § 80).

Úřad si byl možností daných § 79 a § 80 Zákona vědom, a vzhledem k dosavadním poznatkům o komerčním ujednávání propojení pro účely terminace navrhl v první verzi analýzy stanovení povinnosti přístupu pouze pro společnost Telefónica. Evropská komise však, a to i po předchozím opakovaném vysvětlení důvodů v rámci odpovědí ČTÚ na otázky Komise, vyjádřila vážné pochybnosti k neuložení povinnosti přístupu všem poskytovatelům služeb na dotčeném trhu služeb terminace s tím, že žádná obecná povinnost propojení, která může vyplývat z vnitrostátních právních předpisů, neumožní dostatečně rychlou reakci na problémy s přístupem, které mohou nastat. Toto, podle vyjádření Komise, může být splněno pouze uložením povinnosti vyhovět požadavku na přístup a propojení všem podnikům s významnou tržní silou stanoveným na základě analýzy relevantního trhu, a to vzhledem ke specifické trhu terminace.

Úřad proto s ohledem na stanovisko Komise připomínku společnosti GTS Czech neakceptoval a přistoupí k uložení povinnosti přístupu podle § 84 Zákona všem poskytovatelům služeb na posuzovaném velkoobchodním trhu.

Kompletní znění vypořádání připomínek je uvedeno v tabulce vypořádání připomínek na [diskusním místě](#).

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 29. srpna 2013 byl návrh analýzy relevantního trhu postoupen Komisi podle čl. 7 rámcové směrnice. Komise zaslala Úřadu k předloženému návrhu analýzy dvě žádosti o doplnění informací (tzv. „Request for Information – RFI“), a to podle článku 5(2) rámcové směrnice. Na obě žádosti (RFI) Úřad ve stanovené lhůtě odpověděl.

Požadovaná vysvětlení (RFI) se týkala především doplnění informací k notifikaci velkoobchodních terminačních sazeb a k aplikaci metodiky kontroly cen. Dále byly dotazy věnovány potvrzení či upřesnění informace, které služby byly/nebyly zahrnuty do věcného vymezení trhu. Část dotazů směřovala k vysvětlení uložení povinnosti přístupu pouze společnosti Telefónica. Poslední část dotazů se týkala upřesnění uplatnění návrhu regulace cen z hlediska volání originovaných v rámci EU/EEA zemí a volání originovaných mimo tato území.

Dne 30. září obdržel Úřad sdělení Komise ve věci CZ/2013/1497 – Zahájení druhé fáze šetření podle článku 7a směrnice 2002/21/ES ve znění směrnice 2009/140/ES. Komise v oznámení vyjádřila vážné pochybnosti o slučitelnosti navržených opatření ČTÚ s právem EU s tím, že navrhovaná opatření by vytvořila překážku pro jednotný trh.

Komise vyjádřila nesouhlas s neuložením povinnosti umožnit účinný přístup na trzích terminace v sítích alternativních operátorů, kteří byli identifikováni jako podniky s významnou tržní silou. Podle názoru Komise se každý trh s terminací vyznačuje problémy v oblasti hospodářské soutěže, tj. pobídkami odmítat požadavky na přístup a účtovat excesivní ceny a zdůraznila, že na neregulovaných trzích terminace se nelze zcela spoléhat na to, že obchodní dohody zajistí dostatečné propojení všech sítí. Komise nesouhlasila s názorem

a argumentací Úřadu, že i při neuplatnění regulace přístupu v sítích alternativních operátorů v minulosti existuje zřejmá ekonomická motivace propojení sítí, což se projevilo komerčním ujednáváním vzájemného přímého či nepřímého propojení sítí, i skutečností, že Úřadem nebyly evidovány případy odmítnutí požadavku na přístup. Ačkoliv má Evropská komise za to, že nepřímé propojení může být finančně efektivní variantou pro některé menší alternativní operátory, operátor usilující o terminaci svého provozu musí mít podle jejího názoru přinejmenším možnost požádat o přímé propojení.

Dle názoru Komise Úřad navíc dostatečně nezohlednil skutečnost, že v předchozím analyzovaném období neměli alternativní operátoři povinnost regulovaných sazeb za terminaci, a že tato změna regulačního rámce může pro ně představovat pobídku pro odmítnutí požadavku na přístup.

Komise vyjádřila vážné pochyby, zda je navrhované opatření v souladu s ustanoveními čl. 16 odst. 4 rámcové směrnice a čl. 8 odst. 4 směrnice o přístupu. Celý obsah sdělení Komise je uveden [zde](#).

Úřad stanovisko Komise analyzoval a dospěl k závěru, že pro další proces přípravy a projednávání analýzy trhu, včetně postupu podle čl. 7 rámcové směrnice, je třeba výše uvedený názor Komise akceptovat. Úřad proto dne 2. října 2013 oznámil Komisi, že předložený návrh analýzy RT č. 3 bere zpět, a následně názor Komise do návrhu analýzy RT zapracoval.

Dne 7. listopadu 2013 byl návrh analýzy relevantního trhu znovu postoupen Komisi podle čl. 7 rámcové směrnice. Komise zaslala Úřadu k předloženému návrhu analýzy jednu žádost o doplnění informací (tzv. „Request for Information – RFI“), a to podle článku 5(2) rámcové směrnice. Na žádost (RFI) Úřad ve stanovené lhůtě odpověděl.

Požadovaná vysvětlení (RFI) se týkala především doplnění informací k notifikaci velkoobchodních terminačních sazeb a k aplikaci metodiky kontroly cen. Dále byly dotazy věnovány potvrzení či upřesnění informace, které služby byly/nebyly zahrnuty do věcného vymezení trhu. Část dotazů směřovala k vysvětlení uložení povinnosti přístupu společnosti Telefónica a ostatním navrhovaným operátorům s významnou tržní silou. Poslední část dotazů se týkala upřesnění uplatnění návrhu regulace cen z hlediska volání originovaných v rámci EU/EEA zemí a volání originovaných mimo tato území.

Ve svém vyjádření ze dne 9. prosince 2013 Komise sdělila, že na základě oznámeného návrhu opatření a doplňujících informací poskytnutých Úřadem dne 18. listopadu 2013 nevznáší žádné připomínky.

Za Radu Českého telekomunikačního úřadu:

Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu